

JAGODE NAŠE PASTORALE

Glasilno Škofije Novo mesto MAJ 2015, letnik X, številka 2

UVODNIK

Sistematično delo rodi sadove. Ali to drži? Prepustimo oceno tistim, ki jim je namenjeno. Sam pa vseeno mislim, da iz člankov seva ravno to sporočilo.

Že same Jagode so tak primer – če uredniški sestanek skličemo dovolj zgodaj, se vse delo bistveno bolj umirjeno opravi, več je časa za določanje zanimivih tem, pisanje in tudi končno pripravo. Kot v načrtu smo torej ohranili stalne rubrike DOBRIH PRAKS in KATEGORIALNE PASTORALE, ki tokrat govorita o izvedbi šmarnic po zaselkih v režiji laikov, duhovnik dr. Alfons Žibert pa je povedal, kako mu geštalt pedagogika pomaga v župnijski pastoral.

V okviru LETA POSVEČENEGA ŽIVLJENJA smo tokrat pogledali k sestram Hčeram Marije Pomočnice v Šmihel in k redovnikoma Jakobu Trčku SDB ter br. Marku Senici OFMCap v Šentrupert oz. Krško. Ker so za nami volitve v ŽPS, sta župnik in laik spregovorila o svojem gledanju na članstvo v tem osrednjem župnijskem občestvu.

Tu je tudi obširen sklop 10-LETNICE ŠKOFIJE Novo mesto. Januarja je prvič zasedal pripravljalni odbor; trikrat se je sestel in pred veliko nočjo je bil zasnovan pester načrt leta praznovanja. Do sedaj sta se zvrstila dva dogodka: veliki četrtek kot uvod v praznovanje in zelo odmevna maša ob 650-letnici Novega mesta. Večina dogodkov pa je še pred nami in jih nestrpno pričakujemo, saj verjamemo, da bodo tudi ti res dobro pripravljeni.

Že v tej številki Jagod lahko preberete, kako bosta potekala osrednja škofijska pravna slovesnost v soboto, 30. maja, na Zaplazu in veliko škofijsko srečanje družin jeseni v Biotehniškem centru v Sevnem. Vse leto pa bomo sproti predstavljali še druge dogodke, od srečanja mladih do romanj v novomeško stolnico in še marsikaj drugega, kar se pripravlja.

Ker ste bralci odgovorili, da radi berete INTERVJUJE IN PRIČEVANJA, smo v tokratni številki pripravili kar dva pogovora. Ob praznovanju 650. obletnice ustanovitve Novega mesta se je dr. Janez Gril pogovarjal z novomeškim županom g. Gregorjem Macedonijem, naš odgovorni urednik Božidar Metelko pa z letošnjima prejemnikoma Odličja sv. Jožefa zakoncema Jožico in Petrom Kotarjem.

Zbranih pa je še mnogo drugih POROČIL, OBVESTIL, NAPOVEDI in ne nazadnje tudi SLOVO od duhovnika Cirila Turka, ki je 3. februarja letos odšel po plačilo k nebeškemu Očetu.

Delo je opravljeno in načrtovani sadovi prikazani, veliko jih je. Bralec pa bo ocenil, ali so vredni pohvale ali ne.

*Janko Pirc, voditelj odbora za medije
in sourednik Jagod*

ŠKOFIJA NOVO MESTO

ŽIVLJENJE PODARI SKUPNOSTI (ŽPS)

IZKUŠNJA ČLANSTVA V ŽPS

Od osemdesetih let preteklega stoletja, ko je bil v Vavti vasi ustanovljen prvi župnijski pastoralni svet, sem bil kot predstavnik ključarjev imenovan za člana te župnijske ustanove.

Spominjam se prvih nalog, ki jih je ŽPS opravil skupaj s tedanjim župnikom. Na pobudo članov ŽPS sta nastali skupina bogoslužnih bralcev ter skupina za čiščenje in krašenje cerkve. V devetdesetih letih sta nastala Župnijska karitas in pevski zbor. Člani smo bili prijetno presenečeni nad možnostjo sodelovanja pri iskanju novih praks delovanja v župniji. V spominu mi ostajajo tudi časi, ko smo laiki smeli pomagati le pri skrbi za gospodarska dela v vinogradih, na polju in v gozdu ter pri obnovah župnijskih objektov.

Vedno več nalog v župniji smo začeli sprejemati laiki. Člani ŽPS, ki se redno srečujejo in si želijo živo župnijsko skupnost, se znotraj te skupine oblikujejo v sodelavce, ki so pripravljeni in sposobni sprejemati poslanstvo v življenju župnije. ŽPS tako vedno bolj postaja prostor, znotraj katerega rastejo odgovorni župnijski sodelavci.

Na sejah ŽPS in pri načrtovanju župnijskega dela opažam, da se z naraščajočimi izzivi časa od članov ŽPS pričakuje vedno bolj zavzeto sodelovanje in vodenje številnih področij župnijskega

življenja. Sprašujem se: ali ni pri nekaterih službah v župniji treba najprej poskrbeti za primerno usposobljenost sodelavcev? Pri župnijskih sodelavcih je čutiti tudi strah pred sprejemanjem odgovornosti do zaupanih nalog. Tolaži me misel na prvo Cerkev, ki jo je Jezus zaupal preprostim ribičem, apostolom, ki so v moči Svetega Duha ponesli evangelij v svet. Pomeni, da je pri poslanstvu članov ŽPS najpomembnejša odprtost Jezusovemu delovanju v naših srcih.

Ob zaupanih nalogah, ki čakajo dejavne člane ŽPS, smo lahko ponosni na možnost krojiti versko življenje župnije.

Stane Zupančič, član ŽPS Vavta vas

JAGODE NAŠE PASTORALE

JEZUSOV PASTORALNI NAČRT ZA PASTORALNI SVET

POGLED ŽUPNIKA NA ŽPS

Po letih skritega in neopaznega življenja tesarskega pomočnika, je Jezus z izkušnjo družinskega življenja skupnosti stopil pred Očeta, sprejel poslanstvo: **»To je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje«** (Mr 3,17).

»Ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi,« je Jezus izrekel na križu, pred tem pa ves čas jedel močno hrano Očetove ljubezni. Ni prišel, da se Očetu dokaže s svojimi velikopoteznimi načrti, ampak da se uresniči s tem, da izpolni Očetov načrt, postane ljubljeni Sin in dedič.

Za uresničenje sprejetega poslanstva je najprej izpeljal volitve v pastoralni svet: **»... šel je na goro in poklical k sebi, katere je sam hotel. In odšli so k njemu. Postavil jih je dvanajst, ki jih je imenoval tudi apostole, da bi bili z njim in bi jih pošiljal oznanjati ter bi imeli oblast izganjati demone«** (Mr 3,13–15).

Jezus je poklical v pastoralni svet tiste, katere je sam hotel, da bi bili z Njim. Prva pastirjeva skrb je imeti čas za apostole, da bodo oni lahko z njim. Potrebno je, da je pastir dostopen, navzoč. Dobro je, da ima dve ušesi, dvojne oči in samo ena usta. Da posluša, opazuje preden spregovori. Med prve naloge poslanstva si mora postaviti za cilj **BITI TABERNAKELJ**, v katerega bodo apostoli strmeli, se navdihovali,

prejemali moč, tolažbo in odpuščanje. Pastir je tisti h kateremu se izgubljene, ranjene, polomljene, kruljave in garjave ovce ne bojijo priti po tolažbo, sočutje in razumevanje. Jezus ni skliceval se pastoralnega sveta, ker je bil s člani apostolskega zbora nenehno v stiku.

Tri leta je svojim učencem razlagal Sveto pismo, prilike, skupaj so potovali iz kraja v kraj, pogovarjali so se o življenju, kakor tudi o zahtevnih življenjskih izzivih. Pripravljali jih je na samostojno poslanstvo in jih po dva in dva pošiljal oznanjati ter izganjati hude duhove. V odnosu do njih je živel novo zapoved: **»... da se ljubite med seboj!«** in jih s svojim lastnim zgledom vzgajal, da: **»Kakor sem vas jaz ljubil, tako se tudi vi ljubite med seboj!«** (Jn 13,34).

Poklicani in poslani smo s prvimi apostoli tudi letos izvoljeni člani župnijskega sveta, da: **»... ne skrbite za svoje življenje ... Ali ni življenje več kot jed in telo več kot obleka? Poglejte ptice neba! ... Ali niste vi več vredni kot one?«** (Mt 6,25–26).

Najprej se učimo brati in uresničevati Očetov drzni načrt. **Poklicani smo, da zaupamo Očetu.** On ve, kaj potrebujemo, da bomo **NAJPREJ:** ljubili, odpuščali, bili usmiljeni, sočutni, da bomo ranocelniki, da bomo pastirji, ki vedo za sočne pašnike

usmiljenja, ljubezni in spoštovanja, da bomo imeli čas drug za drugega, da bo življenje v skupnosti naša potreba, ne grožnja ... in da bomo na osnovi te izkušnje **DELOVALI**. To velja za posvečene in laike.

Imamo pet let, da se usposabljammo za verodostojno branje Božjega načrta in samostojno uresničevanje le tega v svojem osebnem in poklicnem življenju, kakor tudi za dobro Cerkve.

Pastir dela za edinstvo, pri čemer edinstvo ni v tem, da vsi sprejmejo njegov predlog, ampak da se vsi prepoznamo poklicane v uresničevanju Očetovega načrta s talenti in sposobnostmi, kakor jih vsakdo ima. **»Množica teh ... je bila kakor eno srce in ena duša«** (Apd 4, 32.)

Kakor za prvo Cerkev tudi za letos izvoljene člane pastoralnih svetov velja: **»Nihče ni trdil, da je to, kar ima, njegova last, temveč jim je bilo vse skupno. Apostoli so z veliko močjo pričevali o vstajenju Gospoda Jezusa in velika milost je bila nad vsemi«** (Apd 4, 32). V edinstvi in v vstajenju Gospoda Jezusa je moč pastoralnega sveta. Vstopimo v pet let utrjevanja

medsebojne edinstvi in rasti v veri v prazen grob ter moč Vstalega, ki nam pošilja svojega Svetega Duha, da nas razsvetljuje, vodi in usmerja.

Cerkev ne sme čakati, da bo tisti, ki pomoč potrebuje, sam prišel, potrebno je iti ven iz lastnega groba: *»tja, kjer nas potrebujejo, k ljudem, ki si nas želijo, pa se ne bodo približali zastarelim strukturam in oblikam ... Pastoralna spreobrnitev nas vabi, da iz Cerkve, ki 'ureja verske zadeve' postanemo Cerkev, ki 'prenaša in pospešuje vero.'«* Tako razume služenje in pričevanje Cerkve naš papež Frančišek.

Služenje ni v izkazovanju znanja in šopirjenju številnih sposobnosti. Služenje ima svoje korenine v podarjanju lastne slabotnosti, kakor je to storil Jezus v dvorani zadnje večerje in na križu. *»Služenje pomeni neprestan poizkus dati svoje iskanje Boga, z vsemi trenutki bolečine in veselja, obupa in upanja, na razpologo tistim, ki se želijo pridružiti temu iskanju, pa ne vedo kako«* (Henri J. M. Nouwen, *Ustvarjalno služenje*, str. 130).

Pravo služenje ni živčno tekanje okrog, da bi rešili ljudi, jih odrešili v zadnjem trenutku, ali jih postavili na pravo pot z dobro idejo, pametno pripombo ali praktičnim nasvetom. Ne! Človek je odkupljen enkrat za vselej. Pravo služenje pomeni nuditi svoje življenjske izkušnje svojemu bližnjemu in postaviti samega sebe kot most čez nemirno reko življenja.

»... Vsako dobro drevo rodi dobre sadove, slabo drevo pa slabe« (Mt 7,17).

Gregor

JAGODE NAŠE PASTORALE

Leto posvečenega življenja

HČERE MARIJE POMOČNICE V SLOVENIJI IN NOVEM MESTU

Naša skupnost Hčera Marije Pomočnice – HMP v Novem mestu je odprla svoja vrata leta 2007 v nekdanjem samostanu notredamskih sester.

Po denacionalizaciji so šolske sestre de Notre Dame – ND samostan in šolo podarile novomeški škofiji z upanjem, da bi v njej znova zaživelo vzgojno delo. Škofija je nato s tem namenom ustanovila Zavod Friderika Ireneja Baraga za vzgojo, izobraževanje in kulturne dejavnosti, vanj vključila Konservatorij za glasbo Jurija Slatkonja in zaprosila naše predstojnice za stalno navzočnost v hiši. Naše redovno vzgojno poslanstvo lahko opišemo samo z zgodovinskim okvirjem, ki zaznamuje vse naše delo in življenje.

V 19. stoletju, pred 200 leti, je Bog v življenje poklical svetega Janeza Boska, da bi se zavzel za uboge in zapuščene fante z mestnih ulic Torina v Italiji, jim pomagal do izobrazbe ter jih vzgajal v dobre kristjane in poštene državljane. Leta 1859 je ustanovil salezijansko redovno družbo za vzgojo fantov. Razmišljal je tudi o ženski redovni družbi za vzgojo deklet. Ko je srečal skupino

deklet v vasici Morneze, ki so vzgajale vaške deklice, je takoj vedel, da lahko svojo namero uresniči. Nekatere od njih, ki jih je vodila Marija Dominika Mazzarello, naša soustanoviteljica, so l. 1872 postale prve salezijanke oziroma Hčere Marije Pomočnice, kot se naša družba uradno imenuje. V skromnih začetkih si je družba utirala pot skozi nerazumevanje, revščino in žrtve. Kmalu se je začela širiti po Italiji pa tudi preko meja in morja – na vse celine.

Salezijanci so prva slovenska dekleta začeli pošiljati v Italijo, kjer so prejele redovno vzgojo in izpovedale prve zaobljube. V Slovenijo so prišle prve štiri sestre 15. 10. 1936, in sicer v Ljubljano k bratom salezijancem, ki so jim pomagali s hrano in delom, dokler si niso omogočile pastoralnega dela

ŠKOFIJA NOVO MESTO

med dekleti. Tukaj je pokazala izredno zaupanje v Božjo pomoč s. Alojzija Domanjko, ki je postala njihova voditeljica tudi čez povojna leta. Kmalu so se preselile v Mladinsko vzgajališče na Selu v Ljubljani, kjer so začele z nedeljskim oratorijem in veroukom. Nato so dobile večje prostore na Karlovški cesti in poimenovala novi dom »Dekliški dom Marije Pomočnice«. Odrple so otroški vrtec in konvikt za dijakinje, oratorij z raznimi dejavnostmi, večerni oratorij, začel je delovati krožek Marije Pomočnice, ustanovljena je bila Marijina kongregacija. Njihovo raznoliko delo med otroki in mladino se je hitro razcvetelo, pretrgala pa ga je druga svetovna vojna oziroma povojni čas. Gojenke so se vrstile na svoje domove, sestre so bile razgnane, vendar se niso umaknile. Ko je bil dom nacionaliziran, so dobile zatočišče pri karmeličankah na Selu, potem pa so si našle primerne službe. Sčasoma so se začele skrivaj srečevati na Gornjem trgu v Ljubljani, v sobici, ki so jo

poimenovala »Betlehem«. Po dveh desetletjih so se začele spet zbirati v skupnosti. Odrple so hišo na Reki in Lovranu, kamor so začele sprejemati prve kandidatkinje. Na Bledu so l. 1969 lahko začele z novo pastoralno dejavnostjo – z duhovnimi vajami za dekleta. S političnim preobratom po l. 1989 se je vzgojno-pastoralno delo sester razširilo tudi na druge dejavnosti. Zadostno število sester in skupnosti se je l. 1987 združilo v samostojno provinco pod varstvom Marije Pomagaj z Brezij.

Danes imamo v Sloveniji šest skupnosti: Ljubljana Rakovnik, Ljubljana Gornji trg, Bled, Radlje ob Dravi, Murska Sobota in Novo mesto; na Hrvaškem pa tri – Zagreb, Reka, Čabar. Skupaj nas je 47 sester. Nekaj naših sester je tudi v mednarodnih skupnostih v Rimu, nekaj pa v misijonih.

Trudimo se uresničevati načrt krščanske vzgoje po don Boskovem preventivnem vzgojnem sistemu, z značilnimi potezami

duha Marije Mazzarello in prvih sester HMP. Poslanstvo družbe HMP vključuje dar ljubezni do mladih, še posebej do deklet in najbolj ubogih. Danes se kaže na različnih področjih – na župnijah predvsem pri osnovnošolski katezezi, na poletnih oratorijih, tečajih in pri prostočasnih dejavnostih (npr. učenje tujih jezikov, inštrumentov, gospodinj-ski tečaji in podobno), na

JAGODE NAŠE PASTORALE

duhovnih vajah in raznih duhovnih programih za otroke, birmance, mlade, družine, na svetopisemskih uricah za predšolske otroke in na seminarjih, v delu z misijskimi prostovoljci v organizaciji VIDES, v animaciji ZMP (Združenje Marije Pomočnice) in formaciji prve skupine salezijank sotrudnic. V Murski Soboti deluje vrtec Lavra z enoto na Tišini, ki je namenjen vzgoji in varstvu predšolskih otrok. Na Gornjem trgu, v Zagrebu in na Reki pa je hiša namenjena za študentski dom deklet. Z nami se lahko srečate in poklepetate tudi na spletni strani www.hmp.si ali pa nas preprosto obiščete v naših skupnostih.

V Novem mestu – Šmihelu živimo štiri sestre v skupnosti Dobrega pastirja. Skrbimo za programe, ki se izvajajo v duhovnem centru »de Notre Dame«, vodimo mestni oratorij skupaj z župniki in animatorji iz vseh štirih novomeških župnij in župnije Stopiče, oblikujemo program za Marijino družbico; dve sestre vodita katehezo (verouk) na treh župnijah; ena sestra vodi novomeško katehetsko pastoralno šolo in spremlja Skupnost katehistov in katehistinj Slovenije, ki ima svoja srečanja in izpopolnjevanja; ena sestra je soudeležena v vzgojnem delu Petrovega vrtca na Otočcu ter skrbi za svetopisemske urice v župniji Šmihel in na seminarjih.

Če bi opisale bistvo našega poklica z nekaj besedami, bi lahko rekle tako: »Darovati življenje za mlade po zgledu Dobrega pastirja, vzgajati jih z oznanjevanjem evangelija in oznanjati z vzgojo.« Naše vodilo so znane don Boskove besede: »Daj mi duše, drugo vzemi!«

Oblike srečevanja z mladimi se v veliki meri spreminjajo glede na kraj, potrebe in okoliščine današnjega družbenega življenja. A v naših srcih še vedno odmeva don Boskova obljuba mladim: »Za vas živim! Bogu sem obljubil, da bom vse do zadnjega diha za mlade.«

Bog nas pošilja med mlade in za mlade, da bi jih vodile k njemu, k rednemu in poglobljenemu prejemanju zakramentov in k ljubezni do evharističnega Jezusa in Marije.

s. Ivica Oblak HMP

SALEZIJANEC V ŠENTRUPERTU

Najprej nekaj o sebi, da boste vedeli, kdo je ta, čigar članek prebirate. Moje otroštvo se je začelo na Notranjskem, torej nisem Dolenjec; tudi govorica me izdaja, da sem prišlek, skušam pa se čim bolj približati dolenskem človeku. Bojim se, da mi to še dolgo ne bo uspelo.

Rodil sem se 2. 5. 1968 v delavski družini in sem najmlajši izmed štirih otrok. Otroštvo sem preživel v Logatcu in tu me je preko različnih dogodkov dosegel božji klic po duhovnem življenju in poklicu. Lep zgled župnika, pri katerem sem bil ministrant, je mene pa tudi druge spodbujal k zglednemu življenju. Odprl mi je vrata, da sem se preko duhovnih vaj srečal s salezijanci. Seveda ob vsem tem ne smem pozabiti na čudovit zgled moje mame, ki je molila in me vzgajala v duhu prave krščanske ljubezni. Njena vera ni bila samo na papirju, v besedah ali tradiciji, temveč v resničnem življenju. To, kar je verovala, je tudi živela in to se je preneslo name in na moja dva brata ter sestro. Pišem, kot da ne bi imel očeta. Imel sem ga, in bil je zelo dober, toda kar vem o njem, je bolj po pripovedovanju, kajti, ko mi je bilo tri leta, je umrl in tako je mama ostala za vse sama.

Kot sem že omenil, sem zelo rad hodil na duhovne vaje v Želimlje k salezijancem. Tam mi je bilo tako všeč, da sem se odločil, da bom po osnovni šoli šel kar k njim. Učenje mi ni ravno dišalo, a če ima človek

nekaj rad, bo naredil vse, da to tudi dobi. Tako sem po velikih težavah dokončal srednjo šolo, vmes pa stopil v noviciat in postal salezijanec. Spomini na to obdobje zorenja so zelo lepi. Predstojniki so si močno prizadevali, da so v don Boskovem duhu vzgajali mlade salezijance. Ni jim bilo lahko, saj so morali svoje delo prilagajati razmeram, ki so vladale v tistem času. Sami so bili brez moči, ker jim oblast ni pustila živeti v don Boskovem duhu, moji generaciji pa so želeli dati tistega don Boskovega duha, ki so ga živeli sami pred vojno in ki je bil v sosednjih državah nekaj samoumevnega.

Minil je vojaški rok in dočakali smo samostojno Slovenijo. Tu se je veliko spremenilo. Čez noč je prišla svoboda in tudi naše salezijansko delo je zadihalo. Takoj smo začeli z gimnazijo, internatom, mladinskimi centri, prijavljenimi projekti

JAGODE NAŠE PASTORALE

s sofinanciranjem države itd. Če smo prej plavali v zalivu s popolnim nadzorom oblasti, smo bili sedaj vrženi v ocean z visokimi valovi. Ni bilo izkušenj in znanja, ni bilo prostorov, nismo imeli igrišč, kaj bi našteval.

Da bi dobil nekaj izkušenj, so me predstojniki čez počitnice poslali v oratorij v Gorico in Alessandrio. Po študiju filozofije sem tirocinij opravljal ob izkušenem župniku Cirilu Slapšaku v Radencih, teologijo pa študiral v don Boskovem mestu Turinu. Po novi maši sem bil šest let kaplan v Sevnici, kjer sem skušal pridobljeno znanje prenesti v prakso. Pastoralna pot me je vodila še v Kanado, Ankaran in Maribor, sedaj pa sem že drugo leto v Šentrupertu.

S tem dolenjskim krajem sem se prvič srečal kot bogoslovec. Bila je lepa izkušnja, že takrat je bila to župnija, ki je dihala z obema pljučnima kriloma. Meni je takrat vtisnila poseben pečat duhovnega poklica. Veliko duhovnih poklicev je prišlo iz Šentruperta, poleg tega sem z nekaterimi celo živel v bogoslovju ali pa jih osebno poznal. Kakšen duhovni naboj je v tej župniji in kako to, da si je Bog izbral ta kraj za kraj milosti? V molitvi sem velikokrat kot bogoslovec prosil, da bi bil lahko v Šentrupertu kot duhovnik. Bog me je uslišal; sedaj sem tu in priznam, zelo me skrbi, da ne bi tega, kar so duhovniki pred menoj z božjo pomočjo zgradili, porušil in uničil. Tolažim se s tem, da je Bog tisti, ki zaliva in daje rast, jaz poskušam samo sejati.

Sejati moram najprej v sebi. Kakšen sem kot redovnik, kako živim posvečeno življenje? Ljudje najdemo toliko izgovorov,

da razvrednotimo to, kar smo, tak sem tudi jaz. Hitro se tolažim, da pravega redovnega življenja sploh ne morem živeti, saj sem sam, moja skupnost je le na papirju, spadam namreč v salezijansko skupnost na Rakovniku v Ljubljani. Prikrade se prepričanje, da je zadosti, če v pastoralni delaš tako, kot je delal don Bosko. Pa to še zdaleč ni res. Lahko smo silno zagnani, pastoralno delo lepo teče, imamo celo občutek, da nas Bog na veliko blagoslavlja, saj nam uspe po birmi zadržati večino mladih, imamo številne dejavnosti in skupine, ki župnijo uvrščajo med pastoralno uspešne.

Kaj pa, če to uspešnost primerjam z družinskim življenjem? Lahko sta oče in mati zelo uspešna, celo na družbenem področju, vodita banko, podjetje, službujeta v državni upravi. Posel, ki jima je zaupan, rodi same uspehe in dobičke in je veliko delavcev zato dobro plačanih. Kaj pa njuno življenje zakoncev, družina, ljubezen ... Vse se je raztrgalo, ničesar ne čutita več drug do drugega, otroci so prepuščeni sami sebi in s tem tudi osiromašeni, skratka, družina in njun zakon je razpadel.

To se lahko zgodi tudi z menoj in mojim redovnim življenjem. Postanem sam sebi zadosten, ne potrebujem več sobratov, molitev je samo še obveznost, srečanje s sobrati le rutina ali pa kosilo in izmenjava nekaj besed ter obujanje preteklosti. Zato ima moj predstojnik še kako prav, ko zahteva, da sobrati živimo skupaj, zaradi česar salezijanci opuščamo nekatere župnije, pa ne zato, ker nočemo delati, temveč zato, ker moramo živeti, delati in moliti skupaj.

Žal sem trenutno v Šentrupertu sam in v danih okoliščinah skušam živeti kot redovnik. V župniji skušam nadaljevati tiste lepe stvari, ki so bile do sedaj nagrajene s številnimi duhovnimi poklici. Kakšen je v prvi vrsti moj zgled duhovnega življenja, ne morem soditi sam, rad pa bi pustil lep spomin.

Delo z mladimi in za mlade ni samo moje delo. Salezijanci imamo zelo dobro razvito mladinsko pastoralo, ki je tudi nam na terenu v veliko pomoč, zato smo polno vključeni vanjo. Redno se udeležujemo duhovnih vikendov, izobraževalnih dejavnosti

in prireditev. Skratka, povezani smo s salezijansko mladinsko pastoralo.

Kot mlajši duhovnik sem v nevarnosti, da bi videl pred seboj samo otroke in mladino, pozabljal pa na družine, odrasle, bolne itd. Hvala faranom, ki me prebujajo v razmerju do vseh generacij.

Sam sem prepričan, da me na tem mestu, kjer sem, spremlja tudi Marijin in don Boskov blagoslov. Od mene pa je odvisno, ali bom ta blagoslov živel in ga oznanjal tudi drugim.

Jakob – Jaka Trček SDB, župnik v Šentrupertu

KAPUCINSKA PRISOTNOST V KRŠKEM

Prvo poslanstvo kapucinov je, da smo bratje, redovniki, ki živimo v bratstvu, povezani z Bogom in med seboj, še posebej v molitvi, ter z življenjem pričamo za evangeljske, krščanske vrednote, ki temeljijo na blagih.

Želimo imeti odprta vrata za ljudi, ki prihajajo k bogoslužju, prosijo za pogovor in zakrament sprave. Prav spovednico čutimo po zgledu sv. Leopolda Mandića za prednostno poslanstvo. Na željo Cerkve smo tudi dušni pastirji v župnijah, sicer pa ljudski misijonarji, voditelji duhovnih vaj, romanj, duhovni asistenti najrazličnejšim

skupinam v redu in krajevni Cerkvi. Poslanstvo biti brat se kaže tudi v bratih, ki niso duhovniki, ampak se posvečajo dolžnostim in dejavnostim v bratstvu, občestvu božjega ljudstva in tudi v družbi, predvsem na karitativnem področju.

Tega bratskega pričevanja v Krškem ni mogoče živeti, ker je bilo bratstvo leta 2007 ukinjeno in Krško ostaja samo še kot kraj navzočnosti. V zadnjih letih sta to navzočnost posebej zaznamovala br. Metod Jeršin in br. Roman Motore, zadnja tri leta pa jo ohranjam br. Marko Senica.

JAGODE NAŠE PASTORALE

Meščani Krškega so sami naslovili na vrhovno vodstvo reda bratov kapucinov prošnjo, da bi v Krško poslali kapucine. 3. junija 1640 je novomeški prošt Nikolaj Mrav postavil v Krškem samostanski križ in temeljni kamen za zidavo samostana in cerkve. Leta 1644 je cerkev posvetil pičenski škof Antonio Marenzi. Cerkev je posvečena Mariji Brezmadežni. V samostanu je še vedno v istem prostoru ohranjena prvotna knjižnica, ki je bila bogato založena, vendar je veliko knjig med drugo svetovno vojno in po njej izginilo ali pa jih hranijo po drugih knjižnicah in zasebnih zbirkah. Lahko jih prepoznamo po napisu »*Loci capucinatorum Gurgfeldi*«. V knjižnici hranimo Katalog knjig iz leta 1695, ki šteje med najstarejše ohranjene knjižnične kataloge na Slovenskem. Od

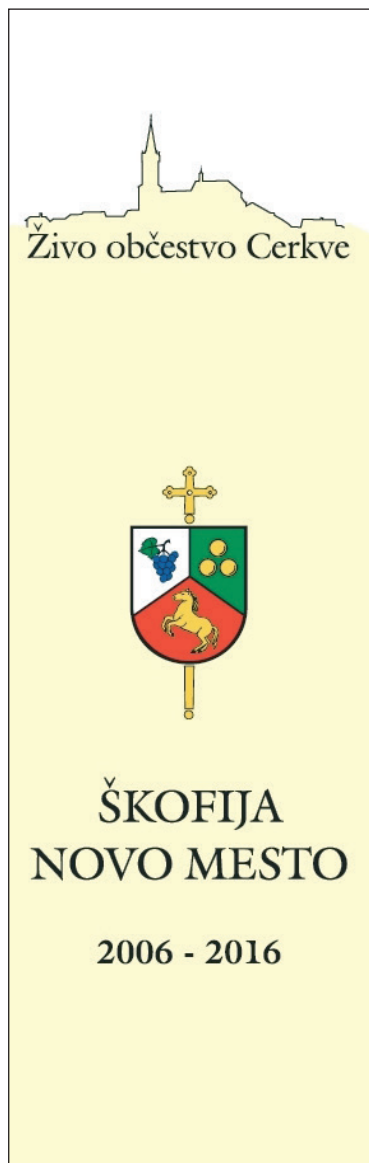
leta 1988 v večjem delu samostana gostuje mestna Valvazorjeva knjižnica.

Zaradi številnih obveznosti na slovenski ravni nisem toliko navzoč v Krškem kot moja predhodnika. Sedanje osebno poslanstvo vidim predvsem v spovedovanju in dolgih osebnih pogovorih z ljudmi, ki prihajajo iz obeh metropolij, od Štajerske do Dolenjske in Kranjske. Spovedovanje v adventnem in postnem času se razteza tudi na 12 ur dnevno. Sicer pa sem za spoved in pogovor na voljo vsak dan, ko sem v Krškem. V samostan prihajajo različne skupine, največ družine, mladi in skavti, s katerimi imam duhovne obnove ob koncu tedna. Želim sodelovati tudi z župnijami v škofiji.

br. Marko Senica OFM^{Cap}

10-letnica škofije

10 LET ŽIVEGA OBČESTVA CERKVE

7. aprila 2006 je bila ustanovljena Škofija Novo mesto, 10. junija 2006 pa je bil umeščen njen prvi in sedanji škof Andrej Glavan. Zato smo se v pripravljalnem odboru odločili za obhajanje leta praznovanja 10-letnice Škofije Novo mesto. Namen le-tega je okrepiti v vernikih čut povezanosti s škofijo, narediti pastoralni obračun preteklih let in pogledati v prihodnost. Geslo praznovanja se glasi »Živo občestvo Cerkve«. Z njim želimo poudariti vlogo škofije kot celovite krajevne Cerkve, ki je deloma že postala živo občestvo, na nekaterih področjih pa to ostaja izziv za prihodnost. Praznovanje naj bi imelo pastoralni učinek predvsem na treh izbranih področjih: družina, mladina in sprava. Ves program, ki se v tem letu pripravlja, želimo tudi na tem mestu alinejsko naštet. O bližnjih dogodkih si lahko več preberete v posameznih člankih. Preostale pa bomo sproti obširno predstavljali v prihodnjih številkah Jagod.

Terminski načrt leta obhajanja 10-letnice škofije

- **Veliki četrtek, 2. april 2015** – Škof Andrej Glavan je odprl leto praznovanja 10-letnice in simbolično izročil dekanom zastavo z geslom praznovanja.
- **Sreda, 8. april 2015** – Slovesna zahvalna sv. maša ob 650-letnici Novega mesta.
- **Sobota, 30. maj 2015** – Grozdetov dan in osrednja škofijska pravna slovesnost na Zaplazu.
- **Isti dan zvečer, ob 20.00** – Koncert Vokalne akademije Jurij Slatkonja z orkestrom na Zaplazu.

JAGODE NAŠE PASTORALE

- **Sobota, 17. oktober 2015** – Škofijsko srečanje družin v Centru biotehnike in turizma Sevnio.
- **Oktober 2015** – Enodnevni znanstveni simpozij ob 10-letnici novomeške škofije.
- **Postne sobote 2016** – Romanja dekanij v novomeško stolnico.
- **Februar 2016** – Izid zbornika ob 10-letnici Škofije Novo mesto.
- **Sobota, 23. april 2016** – Škofijsko srečanje mladih.
- **Sobota, 21. maj 2016** – Slovenski katoliški shod na temo družine v Ljubljani.
- **Sobota, 11. junij 2016** – Sklepna slovesnost praznovanja 10. obletnice škofije v športni dvorani Leona Štuklja v Novem mestu.

ŠKOFIJSKA SPRAVNA SLOVESNOST NA ZAPLAZU

Sobota, 30. maja 2015, ob 10. uri.

27. maja je god bl. mučenca Alojzija Grozdeta. Ob njegovem prazniku imamo vsako leto na zadnjo soboto v mesecu maju na Zaplazu posebno slovesnost.

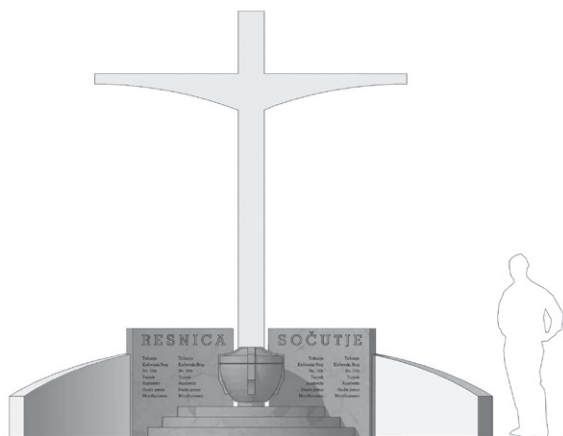
Letošnja bo imela spravi značaj, saj se bomo spomnili 70. obletnice konca 2. svetovne vojne in povojnih množičnih zunsodnih umorov, ki so ji sledili. Blaženi Alojzij Grozde, prvi slovenski mučenec, je tudi priprošnjik za spravo v našem narodu.

Škofijsko spravno slovesnost smo poimenovali **Resnica in sočutje 1945–2015** in se z njo pridružili istoimenski državljanski pobudi, ki želi »po sedemdesetih letih vzpostaviti proces dokončnega slovesa od druge svetovne vojne ter z njo povezane državljanske vojne in povojnega nasilja ter odpreti

prostor svobodnega, varnega in iskrenega medsebojnega življenja za naše otroke.«

S slovesnostjo želimo opozoriti na najgloblji temelj sprave: na odpuščajočo Božjo ljubezen, ki zaobjema vse, tako žrtve kot njihove rablje, prav tako tudi potomce enih in drugih. Verni ljudje smo prepričani, da s tem sledimo Božji usmiljeni ljubezni. Neverne in drugače misleče pa vabimo, da se nam pridružijo in da motiv za Resnico in sočutje najdejo v najglobljih temeljih svoje človečnosti. Zato menimo, da si moramo vsi, eni in drugi, prizadevati za sočutni spomin na tragične dogodke, iskreno, brez ideoloških interpretacij ubesediti dogodke naše travmatične zgodovine ter biti pripravljeni na iskreno kesanje, obžalovanje in odpuščanje. Za mirnejše in strpnejše sožitje.

ŠKOFIJA NOVO MESTO

Slovesnost na Zaplazu se bo začela s sv. mašo, po njej bo blagoslov spominskega znamenja – betonskega križa in kamnite posode pod njim – v neposredni bližini cerkve. Predstavniki mladih bodo vanjo med posebnim obredom vsuli prgišče zemlje z 28 krajev, kjer so pred 70 leti trpeli naši ljudje na vseh straneh. Imena teh 28 simbolnih krajev trpljenja in smrti bodo napisana na kamnitem obodu okoli posode. V celoto jih bo povezoval napis Resnica in sočutje. Izza kamnitega oboda se bo dvigal križ, ki je simbol trpljenja in smrti, po krščanskem prepričanju pa tudi odpuščanja, sprave in novega življenja. Predviden je tudi primeren prostor za prižiganje sveč.

Osrednja slovesnost z mašo se bo začela ob 10. uri na prostoru ped cerkvijo. Od 9. ure naprej bodo molitve oblikovali člani župnijskih pastoralnih svetov in mladina. Pri slovesnosti bo pel združeni pevski zbor dekanije Leskovec pod vodstvom prof.

Aleša Makovca. Po maši in blagoslovu spominskega znamenja bo veliko priložnosti za prijateljske pogovore in srečanja, pa tudi za osebno molitev v kapeli bl. Alojzija Grozdeta ter pred kipom zaplaške Marije v cerkvi.

Zvečer ob 20. uri bo v cerkvi še koncertna izvedba *Requiem*a Johna Rutterja ter prva izvedba skladbe (psalma) *De profundis* Aleša Makovca. Deli bo izvajal zbor Vokalna akademija Jurij Slatkonja iz Novega mesta pod vodstvom prof. Aleša Makovca. Vstop je prost.

Duhovniki in verniki ste k vsemu dogajanju prisrčno povabljeni v čim večjem številu!

Večje skupine romarjev prijavite župniku na Zaplazu na tel.: 07/348-90-14, e-pošta: marko.japelj@rkcs.si

Za dodatne informacije se obrnite na tiskovnega predstavnika škofije: tel.: 07/38-44-402, e-pošta: tajnik.skofija.nm@rkcs.si

*Janez Gril,
član pripravljalnega odbora*

JAGODE NAŠE PASTORALE

ŠKOFIJSKO SREČANJE DRUŽIN – JESEN 2015

Praznovanje 10. obletnice ustanovitve Škofije Novo mesto ali bolje spominjanje in zavedanje, da smo pred desetimi leti prejeli tudi na Dolenjskem milost, da imamo krajevno Cerkev – škofijo v svoji sredini in tako lažje gradimo Cerkev kot živo občestvo, je priložnost, da se v tem okviru srečamo tudi družine. Letos tudi samo Novo mesto praznuje lep jubilej – 650 let ustanovitve mesta, prav tako pa v jubilejno leto – 130 let obstoja – vstopa Center biotehnike in turizma GRM Novo mesto, in ta ustanova bo sprejela družine iz naše škofije, podobno kot pred šestimi leti.

Letošnje srečanje družin novomeške škofije, ki nosi naslov »LJUBEZEN JE NAŠE POSLANSTVO«, bo v soboto, 17. oktobra, na Kmetijski šoli GRM, Sevnica 13 (pod Trško goro).

Zakaj Škofijsko srečanje družin?

Cerkev se zaveda in papež Frančišek v vsem dosedanjem pontifikatu poudarja, kako je družina po Božjem načrtu temeljna celica družbe in Cerkve in kako bo nova evangelizacija tekla skozi družino ali pa je ne bo. Tega se zaveda tudi naša krajevna Cerkev s škofom na čelu in prepričana sem, da to prav tako vedo in čutijo naši dušni pastirji. Zakonci in družine pa čutimo željo, da bi živeli temeljne vrednote tudi v vsakdanjem življenju, vendar je pritisk današnjega časa tako velik, da pogosto omagamo. Zato

potrebujemo Cerkev, ki nas vodi, vedno znova opogumlja in sprejema, potrebujemo pa tudi drug drugega, da bi mogli začutiti občestvo, skupnost, v kateri je moč.

Zato želimo, da bi se družine med seboj srečale, da bi starši, otroci, mladostniki, stari starši, strici in tete tudi skozi to srečanje začutili, da niso sami. Želimo si, da bi se mi vsi – posebno pa starši – vedno bolj zavedali, da so vrednote življenja in vere, vrednote znanja in dela, vrednote poštenosti, iskrenosti in ljubezni do domačega okolja in kulture, naše temeljne vrednote, ki jih želimo najprej sami bolj spoznavati in udeležati, nato pa jih posredovati našim zanamcem. Mirno lahko trdimo, da si starši ničesar bolj ne želimo kot: vzgojiti pokončne, delavne, poštene in odgovorne otroke, ki bodo znali misliti s svojo glavo in se bodo odločali v skladu s krščanskimi načeli.

Kaj se bo dogajalo na Škofijskem srečanju družin?

Predavanje za starše, duhovnike in druge odrasle udeležence: na srečanje bomo povabili predavatelja ali zakonski par, ki nam bo približal temo »Ljubezen je naše poslanstvo«. Kako naj v vsakdanjem življenju živimo in izpolnjujemo to poslanstvo kot zakonci, družina, kot župnijska skupnost, škofija ... Morda bomo še kaj več lahko rekli o tem v pogovoru po manjših skupinah.

ŠKOFIJA NOVO MESTO

Za otroke in za mlade: v času, ko bodo starši na predavanju in v pogovorih, bo za otroke in mlade organizirano varstvo povezano z različnimi delavnicami in športnimi dejavnostmi.

Imeli bomo tudi skupno kosilo in družabni del srečanja (glasbeni ali dramski del ali oboje).

Pri najpomembnejšem dogodku srečanja, to je pri slovesni sveti maši, bomo z našim pastirjem škofom Andrejem sodelovali poleg duhovnikov tudi starši in otroci. To bo naša – družinska – sveta maša, pri kateri bomo Gospoda, ki se vsak dan daruje na naših oltarjih, prosili, naj na vse nas izlije obilo svojih milosti in naj med nami obudi tudi nove duhovne poklice.

Srečanje se bo predvidoma začelo ob 9. uri zjutraj, končalo pa s sv. mašo ob 15. uri.

Ta dan – v soboto, 17. oktobra 2015 – je srečanje družin v Novem mestu osrednja prireditve za družine v naši škofiji, in to ravno v času, ko bo v Rimu zasedala redna škofovsko sinoda o družini. Zato naj ta dan druge podobne prireditve po župnijah

odpadejo. Želimo namreč, da si vsaka župnija na svoj način prizadeva, da bi jo na tem srečanju zastopala vsaj ena družina.

Na Škofjskem odboru za družino bomo podrobnosti srečanja še natančno določili in župnije o vsem seznanili. S tem zapisom želimo predvsem, da si v koledar za 17. oktober zapišete škofijsko srečanje družin ob 10. obletnici naše škofije. Želimo in prosimo pa vas tudi, da to srečanje že sedaj v molitvi na Marijino priprošnjo vsi izročamo v Gospodovo usmiljeno srce. On, ki je vse-mogočen, naj vsem, ki se bomo tega dneva udeležili, nakloni obilje milosti in obvaruje naše družine vsega hudega.

M. Halas

“Vselej nam je potrebno zreti skrivnost usmiljenja. To je vir veselja, vedrine in miru. To je pogoj za naše odrešenje”

papež Francišek (Sveto leto usmiljenja)

JAGODE NAŠE PASTORALE

Dobre prakse iz naših župnij

PO MARIJI K JEZUSU

Šmarnična pobožnost po podružnicah

Šmarnična pobožnost, združena s sv. mašo, je bila že od nekdaj priljubljena med vernimi ljudmi, zato so bile župnijske cerkve v mesecu maju tudi ob delavnikih polne starejših in mlajših. Zadnja desetletja pa se je to marsikje precej spremenilo. Čas službe, šole in pešajoča vernost so marsikje povzročili, da so tudi v maju ob delavnikih pri sv. maši cerkve skoraj prazne. Otroci imajo popoldne razne krožke, treninge, glasbo, računalnik in še marsikaj, starši po službi pripravljajo kosilo in opravijo razna dela doma, na polju, v vinogradu in še marsikje. Kako ob vsem tem še najti čas za Boga, Marijo, molitev, srečanje – druženje?

To, kar je bilo pred desetletji po običajno, smo obnovili. K molitvi, petju in šmarničnemu branju smo povabili otroke in odrasle po posameznih vaseh in soseskah. Moram reči, da je že precej let obisk kar dober. Šmarnične pobožnosti se udeležuje večina otrok in povsod tudi nekaj odraslih. Odrasli prevzamejo odgovornost za izvedbo, otroci pa so v večini krajev izvajalci pobožnosti. Pripravniki na birmo sodelujejo pri branju, drugi otroci pri molitvi litanij, vedno se najde tudi kdo, ki vodi petje. Ker je to v njihovem kraju in pobožnost ni dolga, jo imajo otroci radi, da se lahko še pred njo in po njej igrajo, pogovarjajo ... in na različne načine zabavajo, zato mnogi že komaj čakajo, da pride mesec maj. To jim bo ostalo

tudi v lepem spominu, starejši pa se ob vsem tem usposabljaajo za vodenje bogoslužja, kar bo najbrž marsikje potrebno v prihodnosti tudi po župnijskih cerkvah.

V naši župniji (Kostanjevica na Krki) imamo letos šmarnično pobožnost v župnijski cerkvi in še na sedmih krajih: pri vaških kapelicah ter v dveh podružnicah. In kako oblikujejo to pobožnost? Predlagal sem jim, naj po možnosti na začetku zapojejo kakšno Marijino pesem, sledi šmarnično branje, litanije Matere Božje, kratka večerna molitev, na koncu pa še ena ali več pesmi. Kdaj se zbirajo? Po dogovoru, vendar večina ob 19. uri.

Kot župnik kakšno skupino ob nedeljah zvečer obiščem in moram reči, da otroci v svojem okolju lepo sodelujejo. Upajmo, da bo iz teh semen po Marijini priprošnji zrastle kaj dobrega.

Jože Miklavčič

Kategorialna pastoral v naši škofiji

OD »NE VEM« V GLAVI – DO »VEM« PREKO IZKUŠNJE

Po končani predstavitvi doktorske disertacije so moji ocenjevalci takoj začeli zastavljati vprašanja o anketi, ki sem jo predstavil. Grafi so namreč vpili.

Del disertacije z naslovom *Terapevtski elementi v procesu celostne religiozne vzgoje in izobraževanja s poudarkom na gestaltističnem pristopu* (2013) je namenjen anketi o izkušnji religioznosti/vere (anketa je bila opravljena med praktičnimi verniki!). In odgovori resnično lahko bolijo.

Na vprašanje: *Kaj je od verouka ostalo za življenje?*, je v 32 % odgovor indiferenten: *Ne vem*. Pri vprašanju, kako posredovati vero drugim, pa se za odgovor *Ne vem* skrije kar 60 % anketirancev. Še enkrat, govorimo o praktičnih vernikih. Če se te vera osebno ne dotakne, če si se nekaj samo na pamet naučil, potem je *Ne vem* povsem razumljiv in tudi pošten odgovor. Tu nastopi problem, da gre za praktične vernike, ki se jih vera ne dotakne. Odstotki so kar neverjetni. In to je problem oznanjevalcev! Kako to vero oznanjamo?

Leta 2005 sem se srečal z gestalt pedagogiko. Ta pedagogika temelji na osebni izkušnji in na celostnem učenju. Uvidel

sem, da je tak pristop ne samo ustrezen, pač pa tudi izkustven in terapevtski v dojemanju in podajanju religioznih vsebin. Tako sem (poleg teoretičnih vsebin) preko dela z različnimi skupinami preverjal ustreznost geštalt pedagogike pri pastoralnem delu.

Preprosta ugotovitev je, da posredovanje vere še vedno večidel teče po sholastičnem modelu, torej po verbalni poti. Zanimarjane so druge razsežnosti, čustvena (emocionalna), osebna (intrapersonalna), medosebna (interpersonalna), likovna, gibalno-glasbena, simbolna, izpovedna ... Po domače povedano, celostna izkušnja je tista (kar potrjuje tudi omenjena anketa), ki ostaja v človeku. Razumska prepričanja (tudi religiozna) so lahko zelo površinska in mogoče jih je spremeniti ali zamenjati. Osebna izkušnja pa ostane in je ni mogoče zamenjati. Po osebni izkušnji človek zares ve.

Sholastični model onemogoča osebno izpoved in s tem tudi osebno izkušnjo. V naši naravi je, da se izpovedujemo. In vidim, kako so ljudje hvaležni (denimo na srečanju s starši birmancev), ko naredimo »en krog«. Vsak preprosto naredi refleksijo na situacijo, v kateri trenutno je. Večji del kateheze praviloma dajo že drug drugemu. Lahko dodaš samo še piko na i. Temu rečem, da moraš

JAGODE NAŠE PASTORALE

najprej kozarec izprazniti, da lahko naliješ nekaj drugega. Pogosto pa je slika taka: ljudje pridejo z vsemi mogočimi bremeni in potem jim nekdo (župnik, škof, kdorkoli pač) še eno uro govori. Ta sholiastični model se je izkazal za povsem neuspešnega pri raznih poskusih prenove verskega življenja (POZLN, Plenarni zbor, Posinodalni dan ...). Tudi tu se je polnil

že poln kozarec, če uporabim prejšnjo primero. Veliko dela in energije, na koncu pa tisto zloglasno vprašanje, ki smo si ga zastavili po Posinodalnem dnevu: *In kaj naj zdaj s tem?* Zgolj verbalni način ne prinaša rezultatov. Če bo PiP sledil samo verbalni logiki, ga čaka enaka usoda. Ljudje smo pač kaj več kot besede.

Še eno veliko težavo je potegnil za sabo verbalni pristop. Pozabili smo naravo, pozabili smo simbole. Šagi Bunič je že pred leti govoril o redukciji simbolov in opozarjal, da imamo v liturgiji samo še simbol simbola (malo hostijo namesto hlebca, vodo v malem kozarčku namesto obilja vode, velikonočna sveča je pa tako in tako plastična ...). Pri pripravi na krst redno razstavim vse simbole. In udeleženci si izberejo, kateri jih najbolj nagovarja. Vzamejo ga v roke, da ga otipajo, občutijo ... In povedo, kako jih ta simbol nagovarja. Kakšna kateheza! Najdejo povezave, ki jih sam nikoli ne bi mogel. In vedno znova doživljam, da je simbol najmočnejša govorica. Še več, je govorica,

ki ostaja! In ki jo razumejo vsi: otroci pri verouku, mladi, starši, zaročenci ...

O Jakobu Ježu sem vedel samo to, da izhaja iz našega kraja in da je skladatelj. Nič drugega. Nekoč pa je bil v naši cerkvi na srečanju pevcev. Na koncu je pristopil k meni (takrat sva se videla prvič in zadnjič!). Solze je imel v očeh. Prijel me je ter mojo in svojo roko usmeril h krstnemu kamnu. »Glejte, pri tem krstnem kamnu sem bil jaz krščen ...«

Ni močnejše govorice od simbola. In ena izmed stvari, ki jo obravnavam, je ravno ta: odkrivati in spet ovrednotiti govorico, ki smo jo zasuli s premnogimi besedami. To govorico pa odkriva in uporablja celostna, izkustvena pedagogika, s tujko – geštalt pedagogika.

Več informacij o geštalt pedagogiki najdete na spletni strani: <http://gestaltpedagogika.rkc.si/>

Alfons Žibert

PREJEMNIKA ODLIČJA SV. JOŽEFA – ZAKONCA KOTAR

Škofija Novo mesto od leta 2008, ko je škof Andrej Glavan podpisal Pravilnik o škofijskem odlikovanju sv. Jožefa, vsako leto na predlog župnij, dekanij ali duhovnikov podeli škofijsko Odličje sv. Jožefa. To odličje se podeljuje osebam ali ustanovam za posebno služenje Cerkvi. Letos sta ga prejela zakonca Jožica in Peter Kotar iz župnije Toplice. Gospa Jožica je bila rojena v Ročinju na Primorskem in je leta 1970 prišla v Dolenjske Toplice kot učiteljica, gospod Peter pa izhaja iz župnije Šentjerneje. V utemeljitvi škofijskega odličja je med drugim zapisano, da »... se odlikujeta po izjemnem in požrtvovalnem služenju Cerkvi. Sta tesno povezana s svojo župnijo in v njej imata velik ugled, ... sta oba zgledna kristjana, ki nikoli nista skrivala svojega verskega prepričanja in sta vedno živela pokončno in pričevalno krščanstvo.«

Zanima me, kaj vama osebno pomeni škofijsko Odličje sv. Jožefa? Mislim na dejstvo, da so vaju opazili med 140.000 katoličani v naši škofiji oziroma 3000 katoličani v Toplicah? Kako si to razlagata?

Peter: Še vedno sem prepričan, da je v novomeški škofiji veliko vernikov, ki storijo mnogo dobrega in plemenitega in bi si ravnno tako ali še bolj zaslužili odličje sv. Jožefa.

Osebno pa sem počaščen in vesel, da je moj trud opažen, je pa tudi obveza za naprej, da bom, kolikor mi bo zdravje dopuščalo, še naprej pomagal, kjer bom lahko, naj si bo na škofiji ali župniji.

Jožica: Visokega odličja sva vesela, to je čisto človeško. Človek je vedno vesel, če nekdo opazi njegovo prizadevanje. Od nekdaj čutiva pripadnost Cerkvi in se trudiva, da to svojo pripadnost tudi živiva. Si pa ne domišljava, da sva med vsemi verniki novomeške škofije najbolj zaslužna.

Je to priznanje kaj odmevalo po župniji, po Toplicah?

Peter: Ja, je kar lepo odmevalo, tudi v širši okolici. Dobila sva veliko klicev prijateljev, znancev, ki so nama čestitali. Zelo sem bil vesel klica daljnega znanca, ki nima

JAGODE NAŠE PASTORALE

nobenega stika s Cerkvijo in mi je iskreno čestital.

Jožica: Nekoliko že. Gospod župnik je to, da sva prejemnika odličja, že pred samo slovesnostjo povedal na seji ŽPS in tudi oznanil pri nedeljski maši. Tisti, ki ne hodijo v cerkev, pa so izvedeli iz medijev. Prejela sva veliko čestitk – osebno in po telefonu. Negativnih odmevov pa ni bilo slišati.

Brali smo v tedniku Družina o vajinem življenju. Gospa Jožica, bili ste zaposleni v šoli kot učiteljica. Zanima me, kako ste v tistem času sprejeli ravnanje vaših sodelavcev na šoli, ko se niso upali postaviti za vas? Kako si to razlagate? In – ali se vam je kdo pozneje opravičil?

Jožica: Na odločitev, da moralno-politično nisem primerna za poklic učiteljice, nisem bila prav nič pripravljena, čeprav se mi je zdelo, da »je nekaj v zraku«. Odločitev je padla na konferenci. Ko so prebrali predlog in utemeljitev, nisem pričakovala, da se bo kdo potegnil zame. Prav zanimivo je bilo opazovati, ko so o tem glasovali. Nekateri so roko dvignili odločno in visoko, drugi pa samo rahlo in videlo se jim je, da jim je nerodno. Sem pa hvaležna starejši učiteljici, ki sicer ni verna, a se je edina potegnila zame, češ da bi moral biti potemtakem pogoj za vpis na pedagoško akademijo, da nisi veren. Direktno opravičil se ni nihče, tudi nisem pričakovala. So se pa posamezne kolegice ob kakšnem slučajnem srečanju izmotavale, češ da niso bile pripravljene, sicer pa – saj vem, kakšni so časi. Me je pa ena od kolegic pozneje vprašala, kaj mislim o tem, da je bila ena od učiteljic cerkveno pokopana, druga je

dala cerkveno pokopati moža. Odgovorila sem, da o mrtvih mislim vedno samo dobro. In res do nikogar ne čutim nobene zamere – ne do mrtvih ne do živih.

Se vam zdi, da se je današnja šola osvobodila ideoloških oklepov ali pa jo še držijo razne sponse?

Jožica: Uradno se je osamosvojila, mislim pa, da sta v ljudeh še vedno strah in negotovost. Mnogi še danes ne vedo, kaj bi z versko svobodo.

Gospod Peter, živeli ste v bližini samostana Pleterje. Kako je to vplivalo na vas, vašo družino in okolico?

Peter: Res je, da smo živeli v neposredni bližini samostana Pleterje in se je naše bivanje in življenje tako ali drugače prepletalo s samostanom in tudi nekaterimi patri kartuzijani. Tu imam vedno v mislih in v lepem spominu patra Cirila – prokuratorja in patra Janeza – priorja. S starši sem še kot majhen otrok hodil k maši v zunanjo kapelo, kjer so maševali patri kartuzijani. Oba brata sta bila tudi ministranta v Pleterjah. Verouk nas je do 4. razreda poučeval pater

Ciril, s katerim je bila naša družina in jaz sam iskreno prijateljsko povezana vse do njegove smrti. Vsako srečanje z njimi me je obogatilo. Kot mladostnik sem tudi veliko pomagal v njihovem zelenjavnem vrtu pri obiranju jabolk, urejanju knjižnice in čiščenju notranjih prostorov samostana, za kar sem še danes hvaležen, da mi je bil zaupan prost dostop praktično do vseh prostorov samostana. Ministriral pa sem od 3. razreda naprej v župnijski cerkvi v Šentjerneju, kjer nas je ministrante vzgajala s. Gabrijela. Tudi ona je s svojim načinom vzgoje na vseh nas pustila neizbrisni pečat.

Gospod Peter, če se dotaknem še vašega poklica. Ali ste leta po osamosvojitvi v hotelu – restavraciji pri sestavljanju jedilnika upoštevali petke ali vsaj pepelnično sredo in veliki petek, ko je strogi post?

Peter: Vso delovno dobo do upokojitve sem delal v Zdravilišču Dolenjske Toplice, najprej kot natakar, od leta 1976 pa do 1989 kot šef kuhinje in nato do upokojitve 2008 kot vodja gostinstva. Mislim, da smo že leta

1987 za velikonočni zajtrk postregli pirhe, in sicer smo jih vsakemu gostu ponudili pri izhodu. Praktično noben ni odklonil in tudi nobenih reakcij nismo doživeli. Naslednje leto smo postregli pri mizi pirhe in šunko s hrenom in vihar je bil temeljit. Gost, borec iz Goriških Brd, je na praznik OF, ki je bil tisto leto takoj po veliki noči, pri večerji prevrnil pol miz in stolov v restavraciji, razbil veliko krožnikov in besnel, da za veliko noč strežemo pobarvana jajca, za tak praznik pa le golaž in polento. Domačin pa je pisal na OK ZKS Novo mesto, da »direktor, ki dovoli, da se za velikonočni zajtrk strežejo pobarvana jajca in šunka, na sam dan mladosti pa organizira rušenje hiše na zdraviliškem trgu, ni primeren za direktorja v Dolenjskih Toplicah.« – Po osamosvojitvi smo vsako leto nesli blagoslovit velikonočne jedi. Po mojem odhodu v pokoj se je ta navada, žal, opustila. Glede jedilnikov ob petkih in strogem postu pa je bila že moja predhodnica, gospa Marija Gimpelj, zelo pozorna. Kar pomnim, so bili jedilniki vedno tako sestavljeni, da je vsakdo, ki je upošteval post, našel kaj primernega pri kosilu in večerji.

Oba sta dejavna tudi na kulturnem in družbenopolitičnem področju. Kje vidita vzrok, da velika večina kristjanov noče imeti nič s politiko?

Peter: Sam sem bil en mandat občinski svetnik in štiri leta predsednik OO NSi Dolenjske Toplice. Kandidiral sem tudi za poslanca državnega zbora in

JAGODE NAŠE PASTORALE

dosegel zelo dober rezultat v svojem okraju. Večkrat pa sem imel občutek, da nisem rojen za visoko politiko, zato sem pustil predsednikovanje občinskega odbora. Sem še vedno zvest član NSi in nagovarjam znance in na splošno vse občane, naj gredo na volitve in kako naj bi volili. Pri tem agitiranju takoj opaziš, kje je vzrok nezainteresiranosti za politiko. To je predvsem propaganda medijev, ki podpirajo leve in na hitro novoustavljene stranke in poveljujejo novodobne kvazi politike, ki jih predstavljajo kot edine rešitelje vsega zla v Sloveniji. Po drugi strani pa imam občutek, da vodstvo naše stranke večkrat ni dovolj odločno pri pomembnih odločitvah (arhivski zakon).

Jožica: Človek je tudi politično bitje. Nekako se mora opredeliti. Vključila sem se v stranko, ki mi je bila po svojem programu najbližja – na začetku v SKD in sedaj v NSi. Bila sem občinska svetnica v prvem mandatu samostojne občine in sedaj sem spet. Po svojih močeh se zavzemam za vrednote in programe, ki so blizu mojemu političnemu prepričanju.

Kot vemo, vama župnija Toplice veliko pomeni, kar dokazuje, da sta oba v župniji kot verna laika na vseh mogočih področjih zelo dejavna. Večina vernikov pa stoji več ali manj ob strani. Kaj bi jim priporočila?

Peter: Ne bojte se Cerkve in ne bojte se, da ne boste sprejeti. Vsak lahko pripomore po svojih zmožnostih pri delu v župniji.

Jožica: Če pripadaš neki skupnosti, si dolžan zanjo tudi nekaj narediti. Župnija je skupnost, ki jo oblikujemo vsi, ki ji

pripadamo. Če želimo, da se skupnost razvija, mora vsakdo dodati svoj prispevek. Vsak od nas je od Boga prejel določene talente, ki jih lahko uporabimo in oplemenitimo tudi v župniji. Zlasti starem priporočam, da otrokom omogočijo vključevanje v župnijo kot pevci, ministranti, animatorji ... Več kot narediš za župnijo, bolj čutiš, da si njen član.

Prihodnje leto bomo obhajali 10. obletnico ustanovitve škofije. Večkrat sodelujeta tudi na škofijski ravni. Ali vam je že prišlo v zavest, da spadata pod novomeško škofijo. Ali ima za vaju to sploh kakšen pomen?

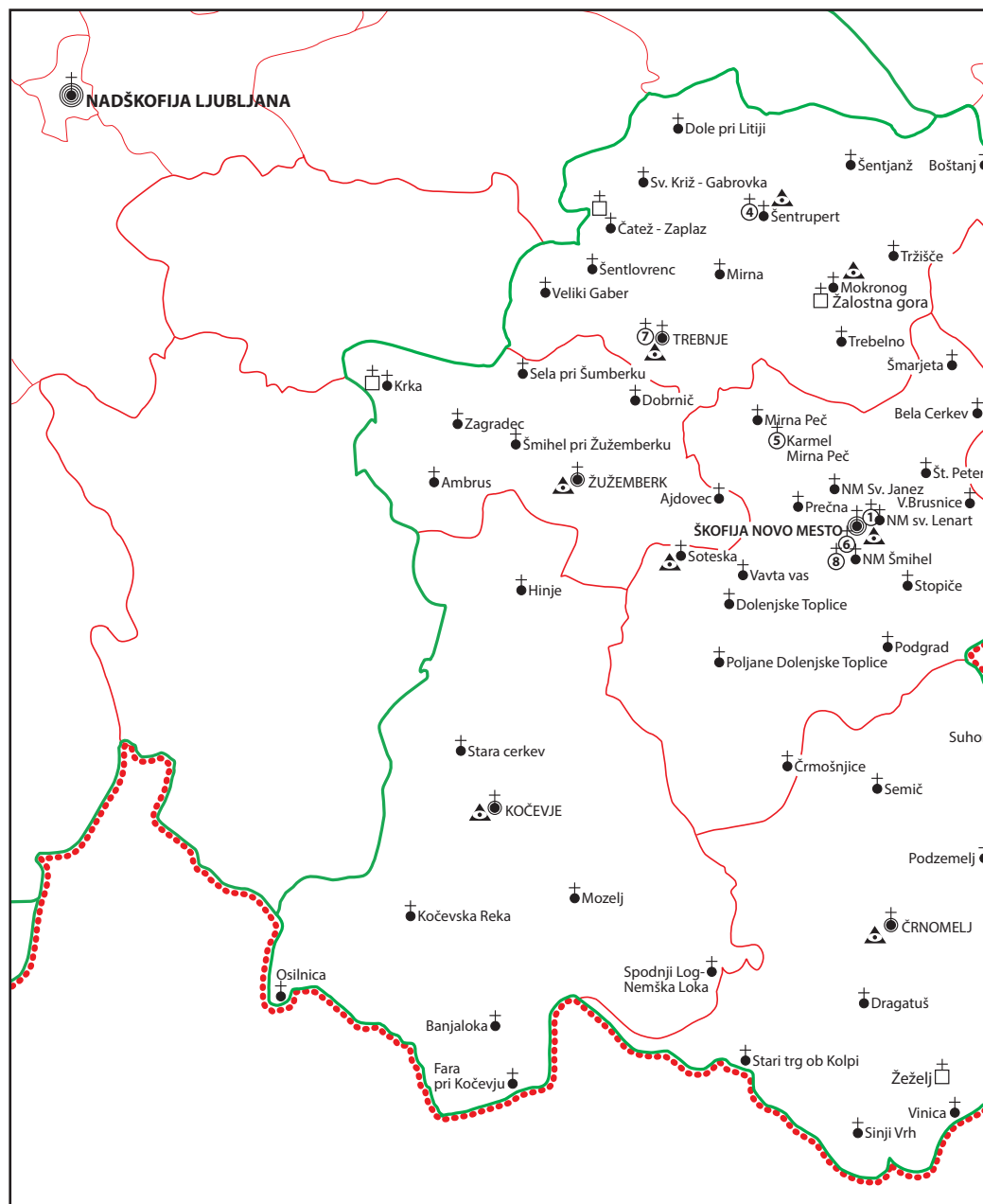
Peter: Lepo je, da je Novo mesto, ki letos praznuje 650-letnico mestnih pravic, dobilo škofijo in nikoli ni bilo nobenega pomisleka, da sem član novomeškega škofijskega občestva. Z ženo po potrebi večkrat pomagava sestri Mirjam pri pripravi pogostitve, npr. ob krizmeni maši ali kakšni drugi slovesnosti in moram priznati, da me to delo bogati in se veselim vsakokratnega srečanja z duhovniki, posebno še s tistimi, ki so bili kaplani v Dolenjskih Toplicah.

Jožica: Ko so se rojevale nove škofije, sem to sprejela z veseljem pričakovanjem. Vsaka pokrajina ima svoje značilnosti, svoje posebnosti, ki jih je dobro ohranяти in poudarjati. Čutim pripadnost naši škofiji in želim, da bi ta delovala kot uspešna krajevna Cerkev, ki bo svojo dejavnost in moč črpala iz evangelija. S svojimi skromnimi možnostmi se bom tudi sama za to vedno trudila.

Pogovarjal se je: Božidar Metelko

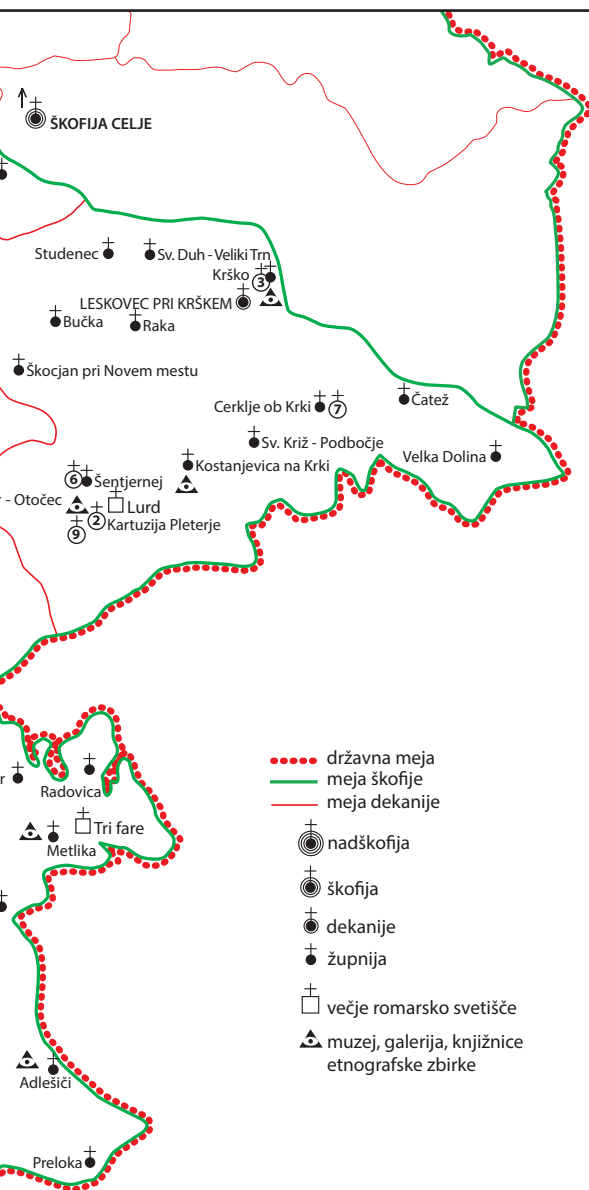
ŠKOFIJA NOVO MESTO

ZEMLJEVID ŠKOFIJE NOVO MESTO

JAGODE NAŠE PASTORALE

Z VRISANIMI ŽUPNIJAMI

REDOVNE SKUPNOSTI:

- ① Frančiškani
- ② Kartuzijani
- ③ Kapucini
- ④ Salezijanci
- ⑤ Karmeličanke
- ⑥ Šolske sestre DE NOTRE DAME
- ⑦ Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa kralja
- ⑧ Sestre križniškega reda
- ⑨ Skupnost Loyola

ODMEVNA MAŠA OB 650-LETNICI NOVEGA MESTA

7. aprila 1365 je Rudolf IV. Habsburški na Dunaju v navzočnosti imenitnih prič podpisal ustanovno listino Novega mesta, ki ga je želel imenovati po sebi Rudolfswerth, a so okoliški prebivalci mesto takoj začeli imenovati po svoje.

Božja previdnost je hotela, da je bila ravno 7. aprila 2006 ustanovljena tudi Škofija Novo mesto. Tako se jubileju 650-letnice škofijskega mesta prihodnje leto pridružuje še 10-letnica škofije.

V počastitev mestnega praznika je bila **v sredo, 8. aprila 2015**, v novomeški stolnici zahvalna sv. maša. Udeležilo se je je veliko uglednih gostov iz novomeškega družbenega življenja, na čelu z županom g. Gregorjem Macedonijem, nekaterimi občinskimi svetniki, gosti iz pobratenih mest

iz vse Evrope, ter duhovniki, ki delujejo oz. so nekdaj delovali v Novem mestu. Stolnico so napolnili verniki in prebivalci Novega mesta in okolice. Pri maši smo se zahvalili za Božje varstvo in blagoslov skozi 650-letno zgodovino mesta. Novomeški škof Andrej Glavan je v nagovoru poudaril pomembno vlogo Cerkve v zgodovini mesta in dolenske regije na verskem, kulturnem, vzgojnem in umetniškem področju. Z ustanovitvijo škofije pred skoraj 10 leti, so bila uresničena tudi stoletna prizadevanja mesta. Pri maši je prepeval zbor Vokalna akademija Jurij Slatkonja s solisti in priložnostnim orkestrom, ki je med drugim izvedel Mozartovo *Spatzenmesse*.

Ob tej priložnosti je škofijski ekonom g. Janez Gril opravil spodnji pogovor z županom Mestne občine Novo mesto.

Pogovor z županom MONM Gregorjem Macedonijem

Kaj vam osebno pomeni 650. obletnica ustanovitve Novega mesta in kako sami doživljate različne prireditve in dogodke, ki so povezani s to visoko obletnico?

Novo mesto imam rad in se imam za lokalpatriota. Zato 650. obletnico ustanovitve vidim kot priložnost, da ozavestimo bogate zgodovinske temelje in na njih

gradimo sedanjost in prihodnost. Vesel sem, da praznovanje poteka na raznolike načine in v različnih skupinah. Ravno to smo hoteli doseči, ko smo začrtali praznovanje z vključitvijo najširšega kroga občanov. Novo mesto, v vsej svoji bogati zgodovini, ravno v današnjem času doživlja enega svojih vrhuncev – verjetno je bilo pred tem tako pomembno in uspešno

JAGODE NAŠE PASTORALE

samo še v dobi halštata, katerega dediščina na našem področju je edinstvena v svetovnem merilu.

Kaj menite, so se visoki načrti, ki jih je imel ob ustanovitvi nadvojvoda Rudolf Habsburški, v teku stoletij uresničili ali ne?

Nadvojvoda Rudolf je svoje načrte in ideje zarisoval iz dunajske perspektive in v razmerju do drugih pomembnih centrov tedanjega časa, predvsem do turškega imperija oz. Carigrada. V prvih letih po ustanovitvi je mesto cvetelo, pozneje pa zaradi spremenjenih trgovskih poti izgubilo svoj pomen. Toda ne glede na gospodarske padce in vzpone je bilo Novo mesto vseskozi pomembno upravno, cerkveno in izobraževalno središče v regiji. Prav tako so naši predniki znali odgovarjati na izzive časa v obdobju pomladi narodov ter poznejših kulturnih in znanstvenih tokov, ki so dosegli svojo zgostitev in vrhunec v 20. stoletju.

Kako visoko sega danes v Sloveniji vloga Novega mesta na področju gospodarstva in kulture?

Slovenija je vse bolj centralizirana. Kljub temu ne more nihče oporekati, da je Novo mesto »prestolnica slovenskega izvoznega gospodarstva«. Gospodarski kazalniki, kot so dodana vrednost in obseg izvoza, so v naši regiji daleč nadpovprečni. Zato vse glasneje zahtevamo od državnih oblasti v Ljubljani, da se mora del ustvarjenega vrniti tja, kjer se dodana vrednost ustvarja. Nova delovna mesta v terciarnih dejavnostih, raziskovalne in visokošolske institucije lahko ustvarijo razmere za gospodarske uspehe tudi v prihodnje. Ti namreč niso samoumevni. Je pa Novo mesto uspešno tudi na drugih področjih, kot sta kultura in šport. Imamo veliko uspešnih posameznikov in kolektivov, včasih se zdi, da ne znamo vseh dovolj povezati in se veseliti številnih uspehov na državni in svetovni ravni.

Dobrih 640 let po ustanovitvi, 7. aprila 2006, je Novo mesto postalo tudi sedež nove škofije. Kaj vam to pomeni?

Sedež škofije je pomembno priznanje in utrditev Novega mesta kot cerkvenega središča, kar je bil na nekoliko nižji ravni že zadnjega pol tisočletja. Je pa to hkrati priložnost, da se utrdi tudi kot duhovno središče. Vrednote niso same po sebi umevne in slovenska družba danes na vseh ravneh spoznava, kaj se zgodi, ko se izprazni vrednostni sistem. Škofijo vidim kot enega od stebrov za stabilnejšo skupnost v vseh pogledih.

Ob letošnjih prazničnih prireditvah je bila izrečena tudi misel, da mora Novo

ŠKOFIJA NOVO MESTO

mesto, potem ko je že dobilo škofijo, čim prej dobiti tudi svojo univerzo. Kako kaže?

Na tem področju se kaže razlika med vodenjem Cerkve in slovenske države. V Sloveniji vsi vemo, da se mora marsikaj spremeniti, da se morajo decentralizirati in odpreti določeni zaprti krogi in med te sodi tudi ena največjih univerz v Evropi, ljubljanska. Pa vendar se v tem trenutku zdi, da v slovenski politiki nima nihče moči ne poguma, da bi kaj spremenil na področju visokega šolstva. Zato pa v Novem mestu vemo, da hočemo imeti enega temeljev svojega razvoja v novomeški univerzi. Zato bomo na tej poti vztrajali in čakali na pravi trenutek.

Pred dobre pol leta ste postali župan MO Novo mesto. V svojem programu ste se zavzeli za nove oblike sodelovanja na različnih ravneh družbenega življenja za skupno dobro vseh občanov. Ali vidite nove možnosti za sodelovanje tudi s katoliško Cerkvijo in drugimi verskimi skupnostmi?

Katoliška Cerkev in druge verske skupnosti so pomemben del naše skupnosti. V tem smislu je potrebno tesno sodelovanje. Res so osnovne naloge lokalne skupnosti predvsem na področju komunalnega urejanja skupnih zadev. Vendar mora imeti občina tudi vizijo delovanja celotne skupnosti, kljub dejstvu, da nekatere pristojnosti niso v rokah lokalnih skupnosti. Verjamem da bomo vzpostavili dialog in občina mora biti dober partner. S tem se bodo odpirale tudi nove možnosti in oblike sodelovanja.

Ste eden tistih slovenskih županov, ki so dejavno vključeni v cerkveno življenje in delo v svoji župniji. Kakšno vlogo ima vera v vašem osebnem življenju in pri županskem delu?

V svoji župniji (Kapitelj) sem dejavno vključen od malega. In želim si, da se ta vloga zaradi županske funkcije ne bi veliko spremenila. Res nimam veliko časa, ampak v teh omejenih okvirih bom še naprej dejaven član župnijske skupnosti. Sam osebno ne pristajam, da je nekdo dober zgolj zato, ker je veren; pričakujem namreč od vseh, s katerimi delam, da jim je delo v skupno dobro brezkompromisno temeljno pravilo. Se pa zavedam, da je ravno vera tista, ki mi omogoča trdnjeje zgrajen vrednostni sistem. V današnjih časih je to zelo pomembno, ker ni veliko stabilnih vrednostnih sistemov, na katere bi se naslonil.

JAGODE NAŠE PASTORALE

In še za konec: znano je, da ste navdušen kolesar. Vam čas dopušča, da pogosto sedete na kolo ali pa je to cena, ki jo je treba plačati zaradi drugih obveznosti?

Pozimi sem predvsem občasni košarkar, poleti pa rekreativni kolesar in tekač. Od lanske jeseni se je obseg rekreativnih ur bistveno zmanjšal. Še vedno upam, da se

bo po začetnem obdobju delo nekoliko ustalilo in bom našel kakšno uro več za minimalno športno udejstvovanje. Vem, da je to pomembno in hkrati pogoj, da bom lahko uspešnejši pri osnovnih nalogah.

Gospod župan, hvala za pogovor.

Pogovarjal se je Janez Gril

DUHOVNIKI JUBILANTI

Tudi v letošnjem letu je v naši škofiji kar nekaj duhovnikov, ki praznujejo višje ali nižje obletnice duhovniškega posvečenja.

Spodaj so naštet, obširneje pa predstavljammo letošnjega srebrnomašnika g. Antona Dularja. Vse duhovnike, ki letos praznujete okrogel duhovniški jubilej - 50, 40, 30, 25, 20 ali 10 letnico posvečenja:

- **50 let duhovništva:** Anton Pust CM (rojen Mirna Peč)
- **40 let duhovništva:** Janez Jesenovec, Franc levičar, Jože Milčinovič, Anton Pahulje, Franc Drobnič SDB (rojen Kostanjevica na Krki)
- **30 let duhovništva:** Jože Pavlakovič
- **25 let duhovništva:** Srebrnomašnik Anton Dular

- **20 let duhovništva:** Jernej Marenk, Jože Rački, Janez Zdešar
- **10 let duhovništva:** Primož Bertalanič, Andrej Golčnik, Janez Jeromen, Tadej Kersnič, Jože Kohek

vabim na somaševanje jubilarov, ki bo v nedeljo, **21. junija 2015, ob 16.00 na Zaplazu**. Kraljici duhovnikov in naši nebeški Materi Mariji na Zaplazu se bomo zahvalili za prehojeno duhovniško pot in za vse, kar so po Božji milosti v moči mašniškega posvečenja lahko naredili za Cerkev v naši novomeški škofiji in za Cerkev na Slovenskem. Hkrati pa bomo prosili našega velikega Duhovnika Jezusa Kristusa za stanovitnost do konca. Po maši vabim vse na skromno okrepčilo v Škodovo hišo.

msgr. Andrej Glavan, škof

SREBRNOMAŠNIK ANTON DULAR

Rodil se je v Novem mestu 23. maja 1964 staršem Jožefi in Ivanu Dularju iz Cegelnice v župniji Prečna. Oba s sestro dvojčico je kot novomašnik krstil njun stric France Dular.

Otroštvo je preživeljal v domači kmečki družini, kjer je pokazal veliko zavzetost pri raznih delih. Veselilo ga je upravljanje s stroji, kar je prišlo zelo prav ob bolezni in prezgodnji smrti očeta. Po osnovni šoli je dva letnika gimnazije opravil v Želimljem in dva v vipavskem semenišču. Po končanem bogoslovju v Ljubljani in novi maši leta 1990 je kaplanoval pri Devici Mariji v Polju pri Ljubljani, v Trnovem in v Šentjerneju. Leta 1995 je postal župnik v Kresnicah. Zavzeto je reševal gospodarski položaj in se trudil za obnovo cerkva in župnišča. Zgradil je pristne odnose s tamkajšnjimi verniki ter skrbel za njihovo duhovno naravnanost in pripadnost župniji. Leta 2004 je sprejel ponudbo za večjo in zahtevnejšo župnijo Kamnik. Tu se je lotil obnove podružničnih cerkva, župnijske cerkve in župnišča. Obnovili so vse strehe na cerkvah in zvonikih. Za ta dela si je pridobil veliko sodelavcev in simpatijo Kamničanov. S krajevnimi oblastmi je vzpostavil in negoval dialog ter omogočil, da so ob rekonstrukciji osnovne šole dve leti uporabljali veroučne prostore za vse višje razrede devetletke. Leta 2014 se je vrnil v rojstno novomeško škofijo in sprejel

pastoralno razgibano župnijo Škocjan, v soupravo pa župnijo Bučka.

Želimo mu veliko Božjega blagoslova pri njegovem pastoralnem delu in veliko dobrih sodelavcev!

Janko Pirc, škofijski tajnik

JAGODE NAŠE PASTORALE

DEVEDESETLETNI ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

Gospod STANISLAV ŠKUFGA st. je bil rojen 1. maja 1925 v Višnji Gori. V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani 1951. Služboval je kot kaplan, duhovni pomočnik in župnik po mnogih krajih ljubljanske in sedanje novomeške škofije. Od leta 1975 pa je duhovni pomočnik pri sestrah Notredamkah na Cankarjevi ulici v Novem mestu. Za njegov visoki življenjski jubilej mu iskreno čestitamo. Naj mu Gospod Bog nakloni dovolj trdnega zdravja, da bo mogel še naprej duhovno oskrbovati sestre.

Iskreno čestitamo!

škof Andrej Glavan z duhovniki

UTRINKI, LETEČI Z NEBA NIKODEMOVIH VEČEROV

Štirje utrinki so se utrnili na nebu letošnjih izobraževalnih priložnosti. Žal so jih videli le tisti, ki so prijeli za daljnogled z duhovnimi lečami in vanj usmerili oko svojega srca.

Trenutno najbolj znana karitativna delavka, gospa Jožica Ličen, je napol prazno dvorano napolnila s svojo velikodušnostjo in prepričljivo skrbjo za stisko bližnjega. Ob njenih besedah človek z lahkoto začuti, kaj v dejanju pomenijo Jezusove besede: »*Lačen sem bil in ste mi dali jesti, tujec sem bil*

in ste me sprejeli ...« Kakor ljubezen ne pozna meja, tako jih ne poznata tudi revščina in dobrota. »*Dobiček pri Karitas so revni, ki jim pomagaš,*« pravi gospa Jožica. Človek se ob tem vpraša: Ali poznam ta dobiček in ali ga želim poznati, ali pa se temu dobičku z veseljem odpovem?

ŠKOFIJA NOVO MESTO

Drugi utrinek je zadeval človeški razum in človeško srce. Razum se poslužuje merljivih dejstev (področja eksaktnih znanosti: npr. matematike, fizike, kemije ...). Toda obstaja tudi drugo področje, ki ga ni mogoče meriti (kaj je lepo, kaj grdo, etika ...) Vse ideologije se razglajajo za znanstvene. Dejansko pa ideologijam ne gre za vprašanje, ali je to res ali ni, ampak ali to pride prav ali ne. Srce pa ima razloge, ki jih razum ne pozna. Zato je razumna znana Sokratova ugotovitev: »Vem, da nič ne vem.« Šele razum in srce dajeta človeku možnost zdravega pogleda na svet in na vse, kar ga obdaja. Čudovita je misel svetega papeža Janeza Pavla II., ki je v okrožnici *Fides et ratio* (Vera in razum) zapisal, da je odnos med vero in razumom podoben odnosu med Jezusom in Marijo. Marija je samo človek – Jezus je Bog. Brez Marije ni Jezusa, brez Jezusa ni Marije. Tu je velika ubranost. Takšna ubranost je potrebna tudi med razumom in srcem. Predavatelj nadškof dr. Anton Stres je po glasu violine, imenovane filozofija, prenašal misli v glave poslušalcev in končal z besedami sv. Avgušтина: Verujem, da bi razumel, razumevam, da bi veroval.

Slediti miselnemu toku ljudi, ki v sebi nosijo zdravo hrepenenje po

resnici in si ne pustijo iztrgati iz srca svetlobe Božjega nauka, je velika milost. Ta milost nam je bila dana na tretji Nikodemov večer. Okrogla miza ljudi z bogatim znanjem in pravo kulturo srca je skušala na temno nebo naše moreče bližnje zgodovine zarisati vsaj nekaj drobnih žarkov svetlobe – upanja. Pod naslovom: *Kočevski Rog ali kako pokopati mrtve* se je zvrstilo pet predavateljev. Predlog, naj ne gledamo v preteklost, ampak le v prihodnost, je pravi nesmisel. Dr. Janez Juhant je poudaril: »Zdravnik bolezen lahko zdravi šele, ko je zvedel resnico o pacientovi preteklosti. Pot do resnice je pot do človeškega sočutja.« »Da se spomin na žrtve ne

bi izgubil, ampak bi žrtve živele, je padla pobuda posvojitve konkretne žrtve in pokop na pokopališču spletne strani,« je predlagala gospa

Romana Vider. »Če hočemo mrtve dostojno pokopati, moramo doživeti žalovanje. Toda tega ne moremo doseči, dokler v sebi nosimo jezo. Potrebno je stopiti iz trdnjave zagrenjenosti in jeze ter se varovati, da nas vrtinec sovraštva ne potegne v zlo,« je opozarjal dr. Tomaž Erzar. To njegovo misel lepo ponazarja del molitve neznanega avtorja, ki jo je navedel dr. Brane Senegačnik: »So dnevi, ko prenašam tako težko breme, da potlačim z njim druge, tedaj, ko bi jim hotel olajšati trpljenje. So dnevi, ko mi

JAGODE NAŠE PASTORALE

pride, da bi zadal smrt, tedaj, ko bi hotel sejati življenje.» »Pokopati mrve pomeni sprejeti dejstvo svoje smrti, svoje resničnosti.» In dr. Jože Dežman: »Mrtvi, njihove kosti ne bodo nikamor šle. In dokler jih ne bomo dostojno pokopali, bodo žrtve močno še kar naprej govorile. Gajbice s kostmi so zelo zgovorne. Pri tem je pomembno, da vsak prispeva svoj delež, da bi se stvari premaknile proti resnici. Toda le s potrpežljivostjo in brez sovraštva v srcu.»

Zadnji utrinek Nikodemovih večerov sta oblikovala publicist dr. Dejan Steinbuch in novinar ter urednik Novega lista na Tržaškem g. Jurij Paljk. Odstirala sta pogled v sredstva družbenega obveščanja, ki imajo velikanski vpliv na oblikovanje naše miselnosti. *»Naši mediji nam nudijo toliko resnic, kolikor je novic. In je resnic toliko, kolikor jih mediji potrebujejo. Mediji si jemljejo pravico, da določajo kaj je resnica in kaj ni. Kam to pripelje? V to kar imamo danes v naši družbi. Politiki se bojijo medijev in preganjajo (pri tem pa sodeluje tudi sodstvo) tiste, ki razkrivajo nepravilnosti. Zato preiskovalnega novinarstva skoraj*

ni več. Nekaj upanja na boljše čase daje družbeno omrežje, ki se spušča tudi na drugačen način iskanja resnice. Sveti oče nas pošilja na obrobje, kjer smo dejansko že», pravi novinar in urednik g. Jurij Paljk. Novinar stremi po resnici le, ko prizna nadnaravno avtoriteto, ne glede na to ali jo imenuje Bog ali kako drugače. Potrebna je najvišja moralna norma. Za nas kristjane je to Bog, za poštenega novinarja morda neka druga nadnaravna sila. Ko so znanega igralca ob podelitvi Prešernove nagrade povprašali, česa bi si želel v teatru, je ta odgovoril: »Več Boga, prosim.» Ni bil veren, a je pogrešal neko visoko moralno normo. Ta človeka se postavlja v pošten odnos do Boga, sočloveka, narave in samega sebe.

Naj sklenem z besedami Ignacia Larranaga:

»Blagor tistim, ki zbegani v preizkušnji ohranjajo zaupanje vate.

Blagor tistim, ki v občutku tvoje odsotnosti še naprej verujejo v tvojo bližino.

Blagor tistim, ki te niso videli, pa živijo v trdnem upanju, da te bodo nekoč gledali. Amen.»

Miro Virant

LJUBEČA SKRB ZA LJUDI V STISKI

Občni zbor Škofijske karitas Novo mesto

Škofijska karitas Novo mesto je skupaj s prostovoljkami in prostovoljci Župnijskih karitas svoj redni letni občni zbor obhajala v soboto, 7. marca. Srečanje se je pričelo z mašo, ki jo je v župnijski cerkvi sv. Mihaela ob somaševanju sobratov duhovnikov daroval novomeški škof msgr. Andrej Glavan. V homiliji je opozoril na brezbržnost in ravnodušnost sveta do trpečih in preizkušanih. Tovrstno sebično ravnanje je tudi preizkusni kamen za vse kristjane. V luči prilike o izgubljenem sinu je pokazal na veličino odpuščanja in očetovske ljubezni, ki nam jo izkazuje Bog. Prostovoljkam in prostovoljcem Karitas se je zahvalil za vse opravljeno delo, po katerem uresničujejo evangelijsko poslanstvo, ko pomagajo več tisoč družinam širom po škofiji, ter jih pozval, naj jih razočaranja in nevhvaležnost ne odvrčajo od skrbi za sočloveka.

Po bogoslužju se je dogajanje preselilo v veliko dvorano Baragovega zavoda, kjer je zbrane nagovoril predsednik Škofijske karitas Novo mesto, msgr. Igor Luzar. Izpostavil je pomen dela, ki ga v službi sočloveka opravljajo vsi sodelavci Karitas; letos namreč mineva 25 let od ustanovitve Slovenske karitas. Sledilo je osrednje predavanje p. Silva Šinkovca, ki je v duhu apostolske spodbude papeža Frančiška *Veselite evangelija* posebej poudaril neizpodbitno povezanost družbe in družine, saj je slednja »temeljna celica

družbe, prostor, kjer se učimo živeti skupaj v različnosti in pripadnosti drugim, prostor, kjer starši podajajo vero otrokom« (VE 66). Tako duhovniki kot sodelavci v pastoralni in še zlasti v Karitas srečujemo družine, ki preživljajo težke preizkušnje. Zato mora biti tisti, ki želi pomagati drugim, najprej sam dober poslušalec. Karitativni delavec namreč vstopa v krhkost družine, v njeno stisko, kar ni preprosto, je pa velik blagoslov.

Nekatere zgodbe, ki jih je ob soočanju z najrazličnejšimi stiskami posameznih družin doživel p. Silvo, so goste še posebej nagovorile in se jim tako vtisnile v spomin.

Osrednjemu predavanju je sledilo poročilo o delu Škofijske in Župnijskih karitas v letu 2014; predstavila sva ga socialna delavka Andreja Kastelic in generalni tajnik

JAGODE NAŠE PASTORALE

Gregor Vidic. Prostovoljke in prostovoljci so v letu 2014 zabeležili 27.148 ur prostovoljnega dela ter v sklopu tega prevozili 42.280 km. Izvedli so številne dobrodelne akcije in prireditve ter v sodelovanju z župnijskimi skupinami in javnimi ustanovami pomagali 9.687 ljudem. Udeležili so se izobraževalnih seminarjev Slovenske in Škofijske karitas, duhovnih obnov in romanj. Prostovoljci pa se odzovejo tudi na stiske ljudi, ki prihajajo z okoliških župnij, kjer Župnijske karitas še ne delujejo. Poplave in zemeljski plazovi, ki so prizadeli tudi župnije na območju Škofijske karitas Novo mesto, so zopet pokazali, da se solidarnost vsakega lokalnega okolja meri tudi s pomočjo prostovoljcev. Le-ti po svojih močeh ter na podlagi talentov, sposobnosti in izkušenj prispevajo k izboljšanju ali vsaj delni omilitvi stisk družin in posameznikov. Od ustanovitve Slovenske karitas pred 25 leti do danes so tako Župnijske karitas prepoznale potrebe na številnih področjih družbenega življenja ter v skladu s tem sooblikovale najrazličnejše programe pomoči.

Poleg zahvale za vse opravljeno delo v minulem letu smo se s hvaležnim spominom v skupni molitvi poklonili vsem pokojnim prostovoljkam in prostovoljcem Karitas. Gostje so prejeli tudi zbornik, ki med drugim povzema vsebine izobraževalnih srečanj ter napotkov za delo Župnijskih karitas.

Gregor Vidic, generalni tajnik ŠK NM

ŠKOFIJSKO PEŠ ROMANJE NA ZAPLAZ 2015

Tako kot že vrsto let doslej bomo tudi letos iz Novega mesta peš romali na Zaplaz. **Izpred stolnice na Kapitlju bomo krenili v noči s 3. na 4. julij ob dveh zjutraj!**

Po romarskem blagoslovu bomo odšli preko Marofa v Bršljin do velikega krožišča, nato po poljski poti proti Kamencam (3,00), za vasjo proti gozdu in po stezi skozi gozd do avtoceste pri Karteljevem, nato vzporedno s staro avtocesto in deloma tudi po njej do parkirišča Poljane (počitek), nato po vzporedni cesti proti Trebnjemu. Od tam proti Račjemu selu (počitek pri gostilni) in naprej mimo cerkve po kolovozni poti v gozd ter po gozdu do Trebanjskega vrha. Od tam je samo še dobro uro hoda – med vinogradi, skozi vasi Roje in Zagorica do prvih hiš na Čatežu in nato levo po stari romarski poti na Zaplaz.

Iz Novega mesta do Zaplaza (32 km) je okoli osem ur normalne hoje, s postanki lahko tudi malo več. **Romarska maša na Zaplazu bo ob 12. uri.** Po maši in potrebnem oddihu bo okoli 13,30 za tiste, ki ne bodo imeli svojega prevoza domov, poskrbljeno za avtobusni prevoz do Novega mesta.

Temu prvemu obvestilu bodo sledila še druga. Vse, kar je sedaj potrebno, je, da si termin zabeležite v svoj koledar in začnete nabirati kondicijo!

Lepo povabljeni!

Janez Gril

ŠKOFIJA NOVO MESTO

ROMANJE NOVOMEŠČANOV NA ŠKOFJELOŠKI PASIJON 2015

V dekaniji Novo mesto smo se dogovorili, da bomo organizirali ogled Škofjeloškega pasijona iz različnih župnij naše dekanije in tudi ob različnih dnevih, kot so bile razpisane posamezne predstave. Tako smo skupaj poromali župljani iz župnij NM – sv. Lenart in NM – stolna župnija. Sprva ni kazalo, da bo veliko zanimanje. Ker pa je bila predstava dejansko predzadnja, na belo soboto, 11. aprila, je število romarjev ali obiskovalcev kar pridno naraščalo. Skupina se je prijavila tudi iz sosednje župnije Brusnice – Gabrje. Tako nas je odšlo nekaj nad 40. Sobotno popoldan in večer je bilo vreme idealno, prav prijetno za ogled nočne predstave, ki se je pričela ob 20. uri. Iz Novega mesta smo se odpeljali ob 17. uri, tako smo imeli dovolj časa, da smo si še prej ogledali pasijonske jaslice v nunski cerkvi, ter smo tako pravi čas zasedli mesta pod starim gradom.

Ob napovedani uri se je veličastna predstava pričela. Čudovito ozvočenje in izjemna razsvetljava sta dajala posameznim prizorom poseben žar in sporočilnost. Pred našimi očmi so se tako vrstili prizori: množice ljudi v pisanih oblačilih, konjeniki, bičarji, križarji, procesija s smrtjo; naenkrat je bilo pred nami v kadru tudi po 100 ljudi vseh generacij. Četudi je pasijon napisan v starem slovenskem jeziku, je bila govorica razumljiva. Igralci, tako mlajši kot

starejši, so se v posamezne vloge zelo vživeali. Celotna zgodba odrešenja človeka, ki je padel zaradi upora Bogu, ker se je uklonil prekanjeni kači – hudiču, je v času dveh ur pokazala vso svojo moč in sporočilnost. Drama, kako se človek zapleta v okove greha, je na poseben način izstopila, nato pa s prihodom Odrešenika Jezusa Kristusa dobila razrešitev. Kot prepevamo na veliko soboto: »Da, Adamov greh je bil potreben, da je bil izbrisan s Kristusovo krvjo ...«

Noč ima svojo moč. To se je na poseben način izkazalo pri gledanju nočne predstave. Hvaležni v srcu, da nam je bilo dano spremljati to znamenito in zgodovinsko predstavo, smo se nekaj minut pred polnočjo vrnili v Novo mesto. Vredno in potrebno bi bilo videti tako predstavo večkrat, saj človeku izpraša vest in mu da odgovor na marsikatero življenjsko vprašanje.

p. Krizostom Komar OFM

JAGODE NAŠE PASTORALE

ŠKOFIJSKO ROMANJE NA POLJSKO

Na pot smo se odpravili v ponedeljek, 27. aprila, ob 4. uri iz Novega mesta. Osemdeset romarjev je prvi dan zaznamovala predvsem dolga vožnja do Vadovic, kamor smo prispeili proti večeru. Rojstna hiša svetega papeža Janeza Pavla II. nam je obudila zavest o veličini človeka, ki je z močjo Duha začel rušiti ne samo komunistični blok, ampak tudi številne druge pregrade med ljudmi, narodi in Cerkvami. Slovenski narod pa se bi moral vedno spominjati tudi njegovega deleža pri osamosvojitvi domovine. Po ogledu

vodnika, da je Poljake med vsemi Slovani najtežje razumeti.

Naslednji dan smo se zapeljali do rudnika Vielička, ki ga upravičeno imenujemo svetovno čudo. To je rudnik kamene soli, z vsemi rovi velik blizu 250 km. Njegova posebnost je podzemna katedrala s solnimi umetninami in oltarji. Pokazali so nam tudi številne naprave, s katerimi so si rudarji pomagali pri svojem težkem delu. Besede »v potu svojega obraza boš jedel svoj kruh« se tukaj kar same ponudijo v premišljevanje.

Hkrati pomisliš na vse rudnike sveta, posebej najbolj nevarne na Kitajskem. O njih pripovedujejo, da se delo ne ustavi niti, ko rudarje zasuje. Na njihova delovna mesta že čakajo drugi. Redko pomislimo, da smo dnevno v stiku s predmeti, ki so delo sužnjev. Žal so se ti grehi zgodili tudi v Sloveniji in delavci za težka delo niso bili plačani. V Bibliji je to eden največjih grehov.

Po obisku Vieličke smo si ogledali še Krakov, bili na grobu Favstine Kowalske in v Centru Janeza Pavla II. Preveč vsebine za skromen prostor, zato naj omenim samo ponos, s katerim smo si ogledovali veličastno novo cerkev v Centru Janeza Pavla II., ki jo krasijo

smo imeli sv. mašo v farni cerkvi, ki je čisto zraven. Bili smo prijazno sprejeti. Domači župnik je romarje iz Slovenije večkrat vpletel v različne molitve in nagovore pri maši. Že tukaj pa se je potrdila napoved našega

ŠKOFIJA NOVO MESTO

mozaiki p. Marka Rupnika. Romarji smo strmeli nad lepoto in teološko globino teh umetnin.

Zadnji dan nas je čakal Auschwitz, ki je navidez kraj brez Boga, v resnici pa kraj, kjer je največ ljudi hkrati vstopilo v nebesa. Ob pogledu na tone človeških las, na gore kovčkov in otroških čevljičkov, posebno pa ob vstopu v plinsko celico, ki je hkrati sprejela 700 ljudi in so jo napolnili večkrat dnevno, umolkne vsak jezik. Auschwitz je človeško dno, iz katerega vodi samo ena pot – Upanje. Drugega, kar ostane, obup nad človekom, ne moremo imenovati pot. Upanje v Rešitelja, ki ne sme biti od tega sveta, je edina alternativa. Kristjani smo izbrali Kristusa – Jakobovo lestev, po kateri so se možje, žene in otroci iz tega strašnega

kraja vzpeli v nebo. Vse drugo je nihilizem ali kvečjemu agnosticizem.

S čustvenega in teološkega vidika je bilo primerno, da smo po Auschwitzu končali romanje v Čenstohovi. Črna Marija je Mati, ki je bila in bo s svojimi otroki še posebno takrat, ko je treba umreti.

Ob tako močni vsebini majhne organizacijske slabosti romanja nimajo posebnega pomena. Pa vseeno dobrohotno priporočilo agenciji: program naj ne bo prenatrpan. Romarji imamo radi dobro uro prosto za kosilo in pivo. Vodniki naj razlago čim bolj prilagajajo ljudem pred seboj. Hvala g. tajniku, ki je odlično zapolnil vrzel uradnega vodnika.

Tone Gnidovec

JAGODE NAŠE PASTORALE

KDAJ BODO ROMI DOBILI PROSTOR ZA BOGOSLUŽJE?

V novomeški škofiji živi veliko Romov, največja romska naselja pa so v Beli krajini v okolici Črnomlja. V okolici Novega mesta je sedem romskih naselij, največji sta Brezje in Žabjak. Za Brezje, Šmihel, Otočec, Ruperč vrh, Poganški vrh in Ukrat v MO Novo mesto so že sprejeti izvedbeni prostorski akti, ki omogočajo nadaljnje prostorsko in komunalno urejanje. Za Žabjak, kjer živi okoli 600 Romov, pa se zadeve razvijajo obetajoče! Pri Slovenski škofovski konferenci (SSK) je koordinator za pastoralo Romov črnomaljski župnik Peter Kokotec.

Že pred leti je MO Novo mesto sprejela Strategijo reševanja romske tematike. To je bila pravna osnova za nadaljnje postopke. Tako so vsa romska naselja v MO razen Žabjaka postopoma pridobila ustrezne prostorske dokumente. Prizadevanja in pobude, da se tudi Romom v največjem novomeškem romskem naselju, ki je razdeljeno na Brezje in Žabjak, uredi skupni prostor za bogoslužje, so stari že nekaj let ... V naselju Brezje preprosto ni več na voljo nobenega zemljišča, na katerem bi lahko zgradili bogoslužni prostor. Iz pastoralnih vidikov pa je popolnoma nepomembno, ali bo bogoslužni prostor v Brezju ali Žabjaku ...

Bogoslужje vendarle bo!

Na peti seji Občinskega sveta MO Novo mesto, ki je bila 23. marca 2015, so občinski svetniki med drugim obravnavali in potrdili **Načrt aktivnosti urejanja romskega naselja Žabjak v Novem mestu**, kjer je predvidena izgradnja večnamenskega prostora, **v katerem bo tudi prostor za pastoralo Romov v najširšem smislu besede.**

To je pomembna in dolgoročna pridobitev, kar pa v smislu implementacije tega projekta pomeni šele začetek številnih in dolgotrajnih postopkov ... V stroškovnem smislu je celoten načrt ocenjen na okoli 4,8 milijona evrov. Brez sofinanciranja države in evropskih sredstev ter sredstev iz stanovanjskega sklada projekta ne bo mogoče uresničiti. Poleg izgradnje potrebne komunalne infrastrukture bo možno postaviti še 60 bivalnih enot, v sklopu večnamenskega objekta pa bodo poleg prostora za pastoralo Romov prostori za delovanje vladnih in nevladnih organizacij, rekreacijske zelene površine, nogometno igrišče in drugo ... Na omenjeni seji Občinskega sveta je bilo še poudarjeno, da lokalne skupnosti, kjer živijo Romi, od države ne dobivajo nobenih namenskih sredstev za urejanje romske problematike, čeprav bi jim država po določilih 20. člena Zakona o financiranju lokalnih skupnosti pri tem morala finančno pomagati!

Franci Konciliija

ŠKOFIJA NOVO MESTO

NAČRTOVANE OBNOVE NA KAPITELJSKEM HRIBU

V okvir praznovanja 10. obletnice ustanovitve naše škofije, ki smo ga začeli na letošnjo veliko noč, končali pa ga bomo meseca junija prihodnje leto, sodijo tudi nekatere obnove na kapiteljskem hribu, ki deloma že tečejo.

Začetek prenove prezbiterija

Na prvem mestu velja omeniti prenovo prezbiterija v stolni cerkvi sv. Nikolaja, ki pa jo bomo obnavljali postopno več let. Cerkvena ladja je bila prenovljena že pred leti, prav tako tudi orgle. Načrte za prenovo prezbiterija pripravlja arhitekt prof. dr. Janez Suhadolec iz Ljubljane. Prezbiterij bo letos poleg obnove tlačenega tlaka, ki je na nekaterih mestih hudo poškodovan oziroma ga sploh ni, dobil nov škofov »tron« z novim lesenim ozadjem in sedeži. Novi bodo tudi proštov stol in drugi stoli, ki jih pri maši uporabljajo stolni župnik in drugi mašniki. V isti sklop pride tudi miza za pripravo mašnih darov in odlaganje drugih potrebnih bogoslužnih pripomočkov. Dela se bodo začela v mesecu juniju, tako da bodo končana do jeseni, ko bo v stolnici diakonsko posvečenje. Vsa druga obnova, kot so odkrivanje in restavriranje stenskih in stropnih poslikav ter obnova fresk, ki se najbrž skrivajo pod beležem, bo morala počakati na boljše čase.

Proštjska kašča bo muzej

Proštjska kašča že dolgo časa čaka na dokončanje obnove in novo namembnost. V letu priprav na praznovanje 10. obletnice ustanovitve škofije bomo nadaljevali z obnovo in ureditvijo prostorov nekdanje proštjske kašče. Kašča bo postala zametek škofijskega

muzeja. Vsa tri nadstropja bodo služila razstavi in muzejski dejavnosti. Vanje bomo postavili bogoslužne in druge predmete, slike in druge dragocenosti iz 500-letne zgodovine Kolegiatnega kapitlja. Večnamenski prostor v pritličju bomo namenili za občasne slikarske in kiparske razstave ter druge kulturne prireditve. Vse umetnine in druge razstavljene predmete si bo mogoče ogledati.

Prenova proštjske stavbe

Po veliki noči smo začeli obnavljati proštjsko stavbo, ki od leta 2006 dalje služi tudi za potrebe škofije. Dolgoletno obnovo, za katero je vzorno skrbel nekdanji prošt in župnik Jože Lap, bomo dopolnili in nadaljevali s statično utrditvijo stavbe (železobetonski venec na vrhu zidov) in s preureditvijo podstrešja v mansardna stanovanja. Večino sedanjih stanovanj v nadstropju in tudi v pritličju bomo preuredili v pisarne in druge prostore, ki jih potrebuje škofija. Dosedanji stanovalci se bodo preselili v nova mansardna stanovanja.

Kdo bo vse to plačal, se morda kdo sprašuje. Odgovor je jassen: stroške si bomo razdelili. Stroške obnove prezbiterija bo krila stolna župnija, stroške prenove kašče gospodarska družba Beneficij, ki je registrirana tudi za muzejske in druge podobne dejavnosti. Stroške prenove proštjske stavbe pa si bosta razdelila Škofija in Stolni kapitelj. Zelo veseli bomo, če nas boste po svojih močeh podprli tudi verniki novomeške škofije.

*dr. Janez Gril, ravnatelj Škofijske
gospodarske uprave*

JAGODE NAŠE PASTORALE

VRSTNI RED DEKANIJ

za molitveno uro na Grozdetovih
molitvenih shodih na Zaplazu v
letu 2015:

- maj – dekanija Žužemberk
- junij – dekanija Trebnje
- julij – dekanija Črnomelj
- avgust – dekanija Kočevje
- oktober – dekanija Leskovec

Molitveno uro naj posamezna dekanija oblikuje pred sveto mašo, ki je ob 16.00.

MAŠNIŠKO POSVEČENJE V PLETERJAH

Na praznik Srca Jezusovega, v petek, 12. junija 2015, bo gospod škof Andrej Glavan v stari gotski cerkvi v Pleterjah opravil mašniško posvečenje brata (patra) Mihaela Marije Mamića, ki je bil lani meseca junija posvečen v diakona. Novomašnik brat Mihael je bil rojen 2. avgusta 1973 v Splitu v župniji Janeza Krstnika Kaštel Stari – Hrvaška. H kartuzijanom je vstopil leta 2005, večne zaobljube pa je napravil 15. avgusta 2013 v Pleterjah.

DIAKONSKO POSVEČENJE V LETU 2015

Diakonsko posvečenje bo v soboto, 24. oktobra 2015, ob 15. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Novem mestu. Če Bog da, bodo v naše veliko veselje in blagor novomeške škofije posvečeni štirje bogoslovci novomeške škofije

REKOLEKCIJA IN DRUŽABNO SREČANJE

Čeprav smo sredi počitnic in delamo načrte že za naprej, skušajte v svoj koledar zabeležiti našo vsakoletno rekolekcijo, ki je združena z družabnim srečanjem ob koncu počitnic. Naše srečanje bo letos prvo sredo v septembru – **2. septembra ob 9.30 v farni cerkvi v Šentjerneju**, kjer bo rekolekcija: škofov nagovor in molitev pred Najsvetejšim. Po končani rekolekciji bo lahko krajša dekanjska konferenca posameznih dekanij po učilnicah, nato se bomo odpeljali v Leničev dom (Krakovski gozd), kjer bo kosilo in se bo nadaljevalo družabno srečanje. Skušajte vsa svoje opravila in dolžnosti načrtovati tako, da boste tisti dan prosti.

*prelat Božidar Metelko,
generalni vikar*

SISTEMATSKI PREGLEDI DUHOVNIKOV

Na seji dekanov je bilo sklenjeno, da bodo letos sistematski pregledi za duhovnike v mesecu juniju za najmlajšo skupino do štiri-desetih let. Ko bodo znani datumi, se bomo slišali po telefonu in se dogovorili za dan in uro pregleda. Skušajte se držati datumov, ki bodo dogovorjeni. S seboj vzemite tudi zadnje izvide pregledov. Podrobna navodila boste duhovniki dobili pravočasno po pošti.

Božidar Metelko

INFORMATIVNI DAN IN VPIS NA KATEHETSKO PASTORALNO ŠOLO

v Novem mestu za študijsko leto 2015/16 bo v četrtek, **1. oktobra 2015, ob 16.00**, v 1. nadstropju Zavoda Friderika Ireneja Baraga.

Predavanja se bodo začela 8. oktobra in bodo redno ob četrtekih popoldne od 16.00 do 19.15.

Obsegala bodo naslednja področja:

- Osnovno bogoslovje in verstva
- Eksegeza Stare zaveze
- Eksegeza Nove zaveze
- Teologija duhovnosti
- Liturgika
- Nauk o Cerkvi in ekumenizem
- Sociologija religije
- Cerkveno pravo
- Duhovna formacija.

Dodatne informacije dobite na naslovu: brigita.zelic@ognjisce.si

ali na tel. št. 041-821-029.

s. Brigita Zelič

JAGODE NAŠE PASTORALE

IN MEMORIAM

DUHOVNIK CIRIL TURK

Dne 3. februarja se je v župniji Lipa na avstrijskem Koroškem s tega sveta poslovil izseljeniški duhovnik Ciril Turk. S tem je duhovnik Ciril sklenil svojo kalvarijo, ki se je zanj začela pred 70 leti, ob koncu II. svetovne vojne, ko je moral kot toliko drugih slovenskih fantov, mož in družin zapustiti svojo domovino Slovenijo, da si je rešil golo življenje.

Rodil se je na predvečer praznika Marije Pomagaj, 23. maja 1927 na Ratjah, v župniji Hinje, zato je bil prepričan, da

ga je Marija na poseben način varovala in je bil vse življenje velik Marijin častilec. V Hinjah je obiskoval osnovno šolo, nižjo gimnazijo pa v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani v letih 1940–1944. Po vojni je leta 1945 bežal na Koroško. Sama božja previdnost je verjetno hotela, da je noč pred usodno vrnitvijo revolucionarnim oblastem v Jugoslavijo pobegnil iz taborišča in si tako rešil življenje, drugače bi bil tudi on končal v jamah Kočevskega roga. Zatem je obiskoval begunsko gimnazijo v Avstriji in maturiral leta 1949 v Špitalu, teološko fakulteto pa v Salzburgu in bil 12. julija 1953 v Salzburgu posvečen za

duhovnika. Novo mašo je imel v Šmihelu nad Pliberkom, v rojstni župniji škofa Rožmana. Kot kaplan je šest let deloval po raznih krajih salzburške nadškofije. Leta 1959 je na prošnjo škofa Rožmana odšel za izseljenskega duhovnika med Slovence v Nemčijo –Oberhausen in tam služboval sedem let v škofiji Essen, nato 27 let v škofiji Rottenburg-Stuttgart do leta 1994, ko se je upokojil in se naselil na avstrijskem Koroškem, v župniji Lipa ob Vrbi. Tam je živel poleti in pomagal na narodnostno dvojezičnih župnijah, pozimi pa v domu za ostarele v Stuttgartu.

Delo med izseljenci je bistveno zaznamovalo duhovništvo pokojnega Cirila, saj je bilo to šele na začetku – v povojih in je bilo odvisno predvsem od njegove iznajdljivosti. Glavna skrb je bila, kako priti v stik s Slovenci, ki so prihajali v Nemčijo na delo zaradi ekonomske krize in političnih pritiskov. Tudi zanj je bilo težko, saj je bil pod nadzorom politične tajne policije »UDBE«. Toda, ker je bil požrtvovalen in goreč duhovnik, se je ves predal pastoralnemu delu. Iskal je osebne stike, obiskoval novince, hodil od enega Slovence do drugega in tako se je počasi spletala mreža ljudi, ki so prihajali k mašam in raznim slovenskim prireditvam. Za marsikoga je bil socialni delavec, mu poiskal službo, stanovanje, prevajal razne prošnje itd. Da je lahko prevajal uradne listine, je opravil izpit za državnega prevajalca.

Zelo se je leta 1990 razveselil demokratskih sprememb v Sloveniji, nove samostojne države, saj je potem tudi sam prvič po 45 letih prišel na obisk v domovino. Ko je bila ustanovljena novomeška škofija, se je tega nad vse razveselil in postal duhovnik novomeške škofije. Še posebno rad je spremljal delo na osrednji škofijski Marijini božji poti na Zaplazu in občasno poslal tudi kakšen dar za obnovo Marijinega svetišča.

Pogreb je bil 5. februarja 2015 v župniji Lipa ob Vrbi na avstrijskem Koroškem. Pogrebno slovesnost je vodil je škof Andrej Glavan ob somaševanju 20 duhovnikov iz zdomstva, zamejstva in Slovenije. V imenu duhovnikov Sodalitete se je poslovil dekan Jurij Buch. Msgr. Janez Pucelj, delegat za slovenske duhovnike po Evropi, je spregovoril v imenu izseljenskih duhovnikov, Štefan Fabčič, nekdanji predsednik, sedaj pa član društva, pa v imenu KD Slovenija Stuttgart.

B.M.

DEJAVNOSTI G. ŠKOFA ANDREJA GLAVANA

Januar 2015

- 21. 1. je opravil kanonično vizitacijo (KV) v župniji Št. Peter – Otočec.
- 22. 1. je opravil KV v župniji Stopiče.
- 24. 1. se je s slovenskimi škofi v Bogoslovnem semenišču v Ljubljani pogovarjal o duhovniški vzgoji.
- 27. 1. je zjutraj maševal na katehetskem simpoziju v Celju.
- 28. 1. je opravil KV v župniji Šmarjeta.
- 30. 1. je opravil KV v župnijah Toplice, Soteska in Poljane.

Februar 2015

- 2. 2. je v novomeški stolnici sprejel redovnike iz novomeške škofije in z njimi pri sv. maši obhajal dan posvečenega življenja.
- 4. 2. se je pred kanoničnimi birmami udeležil dekanijske konference dekanije Novo mesto. Zvečer je ob prazniku Lurške Matere Božje maševal v kapeli bolnišnice Novo mesto.
- 5. 2. je v Lipi ob Vrbskem jezeru na Koroškem vodil pogreb duhovnika Cirila Turka.
- 11. 2., na praznik Lurške Matere Božje, je maševal v Domu starejših v Gabrju.
- 12. 2. je opravil KV v župniji Novo mesto – sv. Lenart.
- 13. 2. se je udeležil sestanka odbora za pripravo 10-letnice Škofije Novo mesto.
- 14. 2. je v Novem mestu (Srebrniče) vodil pogreb matere duhovnika Ludvika Žagarja.
- 16. 2. se je udeležil seje SŠK v Repnjah pri Ljubljani.
- 18. 2. je posnel pogovor o volitvah v ŽPS za Radio Ognjišče.
- 19. 2. je opravil KV v župniji Vavta vas.
- 23. 2. je v Novem mestu sprejel veleposlanika Tomaža Kunstlja pred njegovim odhodom na delovno mesto v Vatikan.
- 25. 2. se je udeležil duhovne obnove za škofijske duhovnike v Šmihelu pri Novem mestu.

Marec 2015

- 2. 3. se je udeležil sv. maše ob Tomaževi proslavi Teološke fakultete v Ljubljani.
- 2.–6. 3. se je udeležil duhovnih vaj v Castel Gandolfo pri Rimu.
- 7. 3. je vodil somaševanje in se udeležil občnega zbora Škofijske karitas Novo mesto.
- 8. 3. je podelil relikvije bl. Alojzija Grozdeta župnijama Planina pri Rakeku in Sv. Vid nad Cerknico.
- 9. 3. je gostil zasedanje SŠK v Novem mestu.
- 12. 3. je maševal v domu starejših Penzion Sreča v Osrečju.
- 14. 3. zvečer je maševal v Železnikih na župnijskem dnevu družin.
- 15. 3. se je udeležil škofovskega posvečenja pomožnega škofa Franca Šuštarja v ljubljanski stolnici.
- 17. 3. je snemal pogovor za oddajo Sveto in svet. Zvečer je maševal v Metliki in imel nato srečanje na temo družine.

ŠKOFIJA NOVO MESTO

- 18. 3. je vodil sejo Duhovniškega sveta.
- 19. 3. je na praznik glavnega zavetnika škofije podelil odličje sv. Jožefa zakoncema Jožici in Petru Kotarju iz Dolenjskih Toplic.
- 21. 3. se je udeležil srečanja stalnih diakonov v Šiški v Ljubljani. Zvečer se je udeležil premierne uprizoritve Škofjeloškega pasijona.
- 22. 3. je maševal v Karmelu v Mirni Peči ob obisku relikvij sv. Terezije Velike.
- 23. 3. se je udeležil proslave ob 25-letnici novomeške televizije Vaš kanal.
- 25. 3. je maševal v domu starejših v Trebnjem.
- 29. 3. je vodil slovesno sv. mašo cvetne nedelje v novomeški stolnici.
- 30. 3. je maševal v domu starejših v Kočevju.
- 31. 3. je sodeloval na tiskovni konferenci ob predstavitvi praznovanja 10-letnice Škofije Novo mesto.

April 2015

- 2. – 5. 4. je vodil bogoslužja velikonočnega tridnevja v novomeški stolnici.
- 6. 4. je podelil zakrament sv. birme 37 birmancem v župniji Novo mesto – sv. Janez. Zvečer se je v Dolenjskem muzeju udeležil odprtja razstave Tisočletja na okljuku reke Krke.
- 7. 4. se je udeležil proslave ob podelitvi priznanje MO Novo mesto v Kulturnem centru Janeza Trdine.
- 8. 4. je v novomeški stolnici vodil slovesno somaševanje v zahvalo za 650 let od ustanovitve Novega mesta.
- 9. 4. je maševal v domu starejših v Metliki. Zvečer se je udeležil osrednje občinske proslave ob 650-letnici Novega mesta v Športni dvorani Leona Štuklja.
- 12. 4. je podelil zakrament sv. birme 29 birmancem v župniji Kočevje.
- 18. 4. je podelil zakrament sv. birme 44 birmancem v Leskovcu pri Krškem in 37 birmancem v Črnomlju.
- 19. 4. je podelil zakrament sv. birme 38 birmancem v župniji Šmarjeta.
- 24. 4. je posnel pogovor za novomeško televizijo Vaš kanal.
- 25. 4. je podelil zakrament sv. birme 27 birmancem iz župnije Novo mesto – Šmihel in 33 birmancem iz župnije Novo mesto – sv. Lenart.
- 26. 4. je podelil zakrament sv. birme 39 birmancem iz župnije Stopiče. Popoldne se je udeležil škofovskega posvečenja nadškofa Alojzija Cvikla v mariborski stolnici.
- 27.–30. 4. se je udeležil škofijskega romanja na Poljsko.

Maj 2015

- 1. 5. je pri sestrah Notredamkah na Cankarjevi ulici v Novem mestu obiskal duhovnika Stanislava Škufca st., ki je ta dan praznoval 90 let življenja.
- 3. 5. je podelil zakrament sv. birme 15 birmancem v župniji Mokronog.
- 4. 4. se je udeležil skupne seje SŠK in KORUS v Ljubljani.
- 8. 4. si je v KC v Šentjerneju ogledal muzikal o sv. don Bosku.
- 10. 4. je podelil zakrament sv. birme 14 birmancem v župniji Podgrad.
- 11.–12. 4. je v Bogoslovnem semenišču v Ljubljani opravil redne pogovore (skrutinije) z bogoslovci naše škofije. V torek zjutraj pa je maševal v semeniški kapeli.

NAPOVEDNIK

Maj

30. 5. Zunanja slovesnost godu bl. mučenca Alojzija Grozdeta in škofijska pravna slovesnost ob 70. obletnici konca II. svetovne vojne, maša ob 10. uri in nato blagoslov pravnega znamenja pri osrednjem božjepotnem svetišču pri Mariji na Zaplazu.

Junij

3. 6. Dies sanctificationis – obletnica duhovniškega posvečenja po dekanijah
6. 6. Obisk svetega očeta papeža Frančiška v Sarajevu
7. 6. Grozdetov molitveni shod na Zaplazu, sv. maša ob 16.00
14. 6. Maša za pobite domobrance in druge žrtve revolucionarnega nasilja v Kočevskem rogu v nedeljo ob 11. uri
21. 6. Somaševanje duhovnikov jubilarantov na Zaplazu ob 16. uri

Julij

3. – 4. 7. Peš romanje na k Mariji na Zaplaz /ponoči/
5. 7. Grozdetov molitveni shod na Zaplazu, sv. maša ob 16.00.
27. 7. – 1. 8. Letovanje družin Škofijske karitas NM v Portorožu

Avgust

2. 8. Grozdetov molitveni shod na Zaplazu, sv. maša ob 16.00.
14. 8. Maša in procesija na Zaplazu na predvečer praznika ob 20.00.
15. 8. Praznična maša in obnovitev izročitve Mariji na Zaplazu ob 10.00
29. 8. Romanje bolnikov in invalidov novomeške škofije na Zaplaz, rožni venec ob 10.00, maša ob 10.30

September

2. 9. Rekolekcija in družabno srečanje duhovnikov v Šentjerneju ob 9.30 in nato kosilo v Leničevem domu.
zač. sept. Pastoralni tečaj v Baragovem zavodu
12. 9. Molitveni dan za duhovne poklice na Zaplazu ob 10. uri.
14. 9. – 18. 9. Letovanje starejših Škofijske karitas NM v Portorožu
19. 9. Srečanje MLADIH v Stični
20. 9. Nedelja svetniških kandidatov

Oktober

1. 10. Informativni dan in vpis v Katehetsko-pastoralno šolo ob 16.00 v Baragovem zavodu
4. 10. Grozdetov molitveni shod na Zaplazu, sv. maša ob 16.00.
14. 10. Seja Duhovniškega sveta v sejni sobi na škofiji ob 9.30.
17. 10. Škofijsko srečanje družin na Sevnem (Bajnof) ob 9.00
24. 10. Diakonsko posvečenje ob 15.00 v stolnici v Novem mestu

ŠKOFIJA NOVO MESTO

KAZALO

UVODNIK	1
IZKUŠNJA ČLANSTVA V ŽPS	2
POGLED ŽUPNIKA NA ŽPS	3
HČERE MARIJE POMOČNICE V SLOVENIJI IN NOVEM MESTU	5
SALEZIJEANEC V ŠENTRUPERTU	8
KAPUCINSKA PRISOTNOST V KRŠKEM	10
10 LET ŽIVEGA OBČESTVA CERKVE	12
ŠKOFIJSKA SPRAVNA SLOVESNOST NA ZAPLAZU	13
ŠKOFIJSKO SREČANJE DRUŽIN – JESEN 2015	15
PO MARIJI K JEZUSU	17
OD »NE VEM« V GLAVI – DO »VEM« PREKO IZKUŠNJE	18
PREJEMNIKA ODLIČJA SV. JOŽEFA – ZAKONCA KOTAR	20
ZEMLJEVID ŠKOFIJE NOVO MESTO Z VRISANIMI ŽUPNIJAMI	24
ODMEVNA MAŠA OB 650-LETNICI NOVEGA MESTA	26
DUHOVNIKI JUBILANTI	29
SREBRNOMAŠNIK ANTON DULAR	30
DEVEDESETLETNI ŽIVLJENJSKI JUBILEJ	31
UTRINKI, LETEČI Z NEBA NIKODEMOVIH VEČEROV	31
LJUBEČA SKRB ZA LJUDI V STISKI	34
ŠKOFIJSKO PEŠ ROMANJE NA ZAPLAZ 2015	35
ROMANJE NOVOMEŠČANOV NA ŠKOFJELOŠKI PASIJON 2015	36
ŠKOFIJSKO ROMANJE NA POLJSKO	37
KDAJ BODO ROMI DOBILI PROSTOR ZA BOGOSLUŽJE?	39
NAČRTOVANE OBNOVE NA KAPITELJSKEM HRIBU	40
OBVESTILA	41
DUHOVNIK CIRIL TURK	43
DEJAVNOSTI G. ŠKOFA ANDREJA GLAVANA	45
NAPOVEDNIK	47

Jagode naše pastorage, Glasilo Škofije Novo mesto

Izdaja: Pastoralna služba; Odgovarja: prelat Božidar Metelko; Ureja: mag. Igor Luzar, Tehnični urednik: Janko Jožef Pirc, Naslovnica: sestre HMP v Šmihelu v Novem mestu, na zadnji strani: bratje frančiškani, pri sv. Lenartu v Novem mestu; Jezikovni pregled: Marija Bratina; Grafična priprava in tisk: ART 32 d.o.o., grafični studio, Novo mesto

JAGODE NAŠE PASTORALE

JAGODE NAŠE PASTORALE

številka

2

ISSN 2332-2701

9177223212700011